

sanea

na kvalitné sociálne služby

osvetový sociálny občasník
nepredajné 1/2024

SLOVENSKO
IGNORUJE
STARNUTIE
POPULÁCIE

NA ALZHEIMERA
OČKOVANÍM?

ZROVNOPRÁVNENIE
OPATROVATELIEK

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

PRÍLOHA
ASOCIÁCIE
POSKYTOVATEĽOV
SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB V SR
Strany 21 – 38

PREČO MÁ DLHODOBÁ STAROSTLIVOSŤ NEDOSTATOK ZAMESTNANCOV?

**NADPRIEMERNÁ ZÁŤAŽ
PODPRIEMERNÝ PLAT!**

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR
**vyhlasuje 5. ročník ankety
Národnej ceny starostlivosti
DOBRÉ SRDCE.**

Uzávierka prihlášok 10. júna 2024.

(Navrhovaný musí vyvíjať činnosť, ktorá je predmetom
jeho návrhu a ktorú je potrebné opísať v prihláške.)

*Každá pomoc
je kvapkou
v mori dobra*

KATEGÓRIE

**OPATROVATEĽ/KA | SESTRA | SOCIÁLNY PRACOVNÍK
INÝ ODBORNÝ PRACOVNÍK | MANAŽÉR | POSKYTOVATEĽ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
VÝNIMOČNÝ PRÍNOS PRE SOCIÁLNE SLUŽBY**

Výsledky celonárodnej ankety budú vyhlásené
na slávnostnom Galavečere 16. septembra 2024.

Prihlasujte na: www.dobre-srdce.sk

Generálny partner

Hlavní partneri

Ďakujeme, že pomáhate.

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

sanca

Šanca • osvetový sociálny občasník

Vydáva občianske združenie
NÁRUČ Senior & Junior v spolupráci
s Asociáciou poskytovateľov sociálnych
služieb v SR

ŠÉFREDAKTORKA

Mgr. Anna Ghannamová

EDITOR

Mgr. Juraj Mikloš

REDAKTORI

Mgr. Anna Ghannamová

Mgr. Eva Sládková

Mgr. et Mgr. Nikola Fejková

Mgr. Eva Gantnerová

Mgr. Juraj Mikloš

ART DIRECTION

Ing. Vladimír Ďurikovič

LAYOUT

Starion, s. r. o.

OBÁLKA FOTO

iStock

INZERCIA

press@apssvsr.sk

TLAČ

Alfaprint

EVIDENCIA

EV 2936/09

REDAKČNÁ RADA

Mgr. Anna Ghannamová,

Doc. MUDr. Božena Bušová, CSc., MPH,

Mgr. Juraj Mikloš

Nevyžiadané rukopisy a obrazový
materiál nevraciam. Za obsah inzercie
zodpovedajú inzerenti. Autorské práva
vyhradené.

o. z. NÁRUČ Senior & Junior,
Fedákova 5
841 02 Bratislava
IČO: 30 856 515
e-mail: naruczachrany@naruczachrany.sk
tel: 0903 903 298

dátum vydania: V/2024, 16. ročník

Vychádza s finančnou podporou
Ministerstva práce, sociálnych vecí
a rodiny SR

EDITORIAL

Pred veľkým skokom vpred treba občas cúvnuť

*Nielen po súčasných voľbách, aj keď
dnes vo väčšej miere, sa mnohí ľudia
rozhodli „nezaberať sa viac politikou“.
Pre pokoj duše, pre pokoj v rodine, preto,
lebo aj tak sú všetci rovnakí... Lenže
politika ovplyvňuje naše životy či chce-
me, alebo nechceme. Chlieb, ktorý ráno
jeme aj benzín, ktorý tankujeme, skrátka
všetko je ovplyvnené politickým dňaním,
rozhodnutiami politikov v parlamente, či
v samospráve, zákonmi.*

Poskytovatelia sociálnych služieb o tom
vedia svoje. Verejní aj neverejní. A to preto,
že majú klientov, ktorí čerpajú na starostlivosť
aj verejné zdroje. Rozdiel medzi nimi je však
zásadný, čo sa príjmov týka. Napriek tomu,
že poskytovatelia bez rozdielu zriaďovateľa
vykonávajú neziskovú hospodársku činnosť
vo verejnom záujme, ich financovanie je roky
rozdielne. Dôkazom sú aj posledné dáta
z roku 2022 z IS SOS, podľa ktorých verejní
poskytovatelia sociálnych služieb čerpajú
v priemere z verejných zdrojov (zdroje štátu
i samospráv) 71 % zatiaľ čo neverejní len
57 % a preto verejným stačí pýtať od klientov
úhradu vo výške 24 % nákladov na službu,
zatiaľ čo neverejní sú nútení pýtať v priemere
33 %. V porovnaní s príjmami a výdavkami
za rok 2022 bolo preukázané, že zatiaľ čo
verejní poskytovatelia sociálnych služieb
boli v priemere mesačne na jedného klienta
v pluse 35 €, neverejní boli na jedného klienta
mesačne v mínuse 31 €. Je to aj preto, že
obce a mestá si voči klientom u neverejných
poskytovateľoch roky neplnia svoje povin-
nosti a ignorujú zákonnú povinnosť priplácať
im finančný príspevok na prevádzku (FPP).
Miesto toho, aby tak začali konať, Združenie
miest a obcí (ZMOS) podpísalo s politickými
stranami, ktoré sú dnes pri moci memoran-
dum, že vláda zruší povinnosť obcí a budú
si služby u neverejných poskytovateľov
„objednávať“ ako kedysi. Keďže cez centrály
politických strán sú politici samosprávy a vlád-
y vlastne prepojení, niet politickej sily, ktorá
by sa voči tejto absurdnosti ZMOS-u vedela
postaviť. Urobila to svojim vyhlásením len
Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb
(APSS v SR) a rovnako zostala osamotená
v snahe presadzovania kompromisu: zavede-

nie paušálu FPP a to dokonca podľa počtu
obyvateľov v obciach od 100 do 25 € mesač-
ne na klienta. K návrhu ZMOS-u sa pridala aj
Únia miest SR a dokonca aj SK8, ktorá pred
tým preferovala paušál a jasne sa nevyjadrilo
ani Socio Fórum. Keďže paušál presadzovaný
asociáciou bol všetkými z okruhu stola
zmietnutý, zostal na ňom len pôvodný návrh
ZMOS: vrátiť do § 75 Zákona 448/2008 po-
vinnosť obce poskytovať FPP len ak si službu
u neverejného PSS „objednala“. Vrátiť sa
mala do zákona tiež lehota 60 kalendárnych
dní na zabezpečenie alebo poskytnutie so-
ciálnej služby pre žiadateľa. Jedinou novín-
kou zákona malo byť, že ak to obec do 60 dní
neurobí, potom musí akceptovať výber obča-
na a spolufinancovať poskytovaním FPP jeho
umiestnenie u neverejného poskytovateľa
s účinnosťou od 1. 9. 2024. Jediné čo mohla
APSS v SR urobiť a urobila bolo zmierniť ná-
sledky tohto riešenia: navrhli sme znížiť leho-
tu 60 dní na 30, účinnosť dať až od 1. 1. 2025
a ohraničiť ju len do konca roka 2025, keďže
od 1. 1. 2026 má už platiť reforma financova-
nia sociálnych služieb. Kompromis asociácie
bol všetkými našťastie prijatý. Úprava sa
bude týkať len žiadateľov o poskytnutie alebo
zabezpečenie sociálnej služby po účinnosti
novely (doposiaľ „nespolufinancovaných“
poskytovaním FPP). Prijímatelia, ktorých
služba u neverejného PSS je už v súčasnosti
spolufinancovaná poskytovaním FPP bude
naďalej (aj po účinnosti novely) spolufinanco-
vaná podľa súčasnej právnej úpravy. A tento
návrh nemá vplyv na riešenie bezodkladného
umiestnenia.

**Môže sa zdať, že tento kompromis nás
vracia späť. Ale niekedy pred veľkým
skokom treba cúvnuť. Potrebujeme silný
rozbeh a spoluprácu rezortu aj všetkých
zúčastnených, aby sme dosiahli to, že re-
forma financovania sociálnych služieb raz
a navždy odstráni diskrimináciu odkáza-
ných občanov u neverejných poskyтова-
teľov. Reforma je náš rozhodujúci zápas.
Verím, že ho vybojujeme.
Pre našich klientov, zamestnancov, pre
našu misiu, pre pokoj duše...**

Anna Ghannamová
predsedníčka APSS v SR

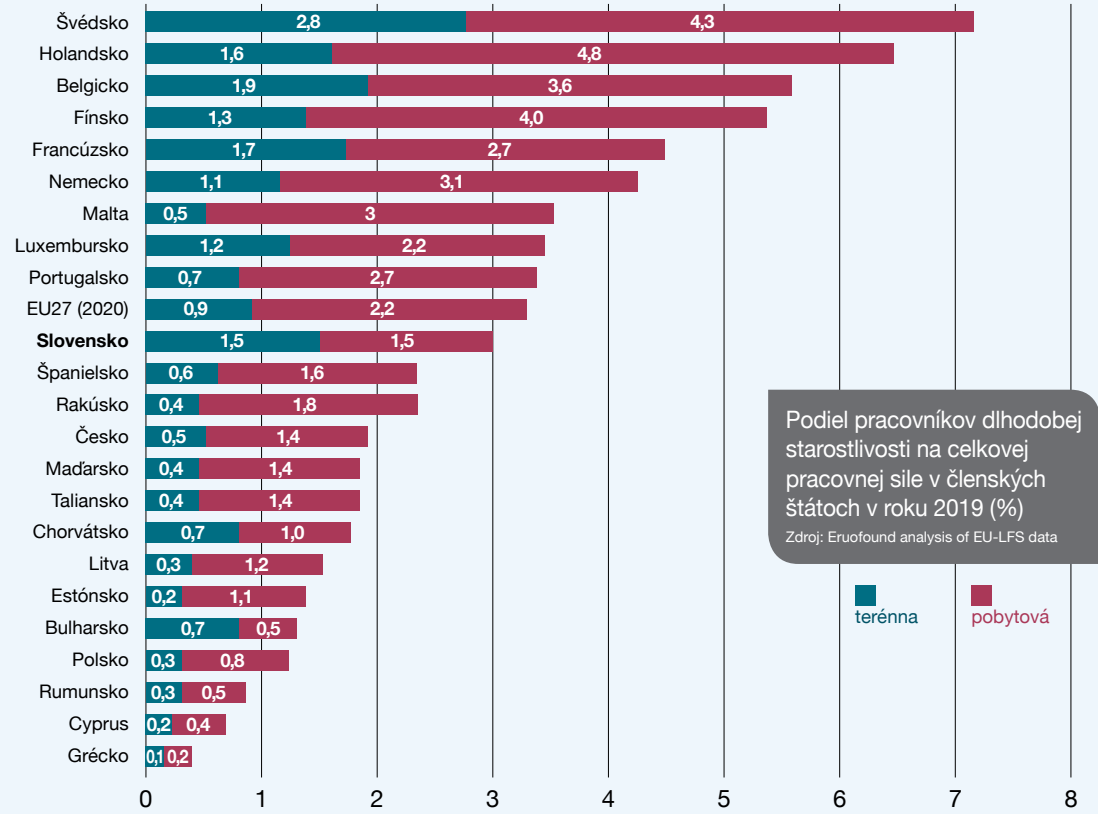
PREČO MÁ DLHODOBÁ STAROSTLIVOSŤ
V EURÓPE NEDOSTATOK ZAMESTNANCOV?

NADPRIEMERNÉ ZATAŽENIE –
PODPRIEMERNÝ PLAT

PODĽA ÚDAJOV ZO SPRÁVY O SOCIÁLNEJ SITUÁCII OBYVATEĽSTVA ZA ROK 2022, KTORÚ KAŽDOROČNE VYDÁVA MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR (MPSVR SR): „PODIEL 65 A VIAC ROČNÝCH JE DNES V SR 12 % Z CELKOVEJ POPULÁCIE A DO ROKU 2030 TO BUDE 21,2 %. Z TEJTO SKUPINY PODIEL 80 A VIAC ROČNÝCH JE DNES 2,5 % A DO ROKU 2030 VZRASTIE NA 6,5 %“. ¹ TIETO ČÍSLA PREDSTAVUJÚ VEĽKÝ PROBLÉM. A NEMÁ HO LEN SLOVENSKO. JE TO PROBLÉM CELEJ EURÓPY. DO DÔCHODKOVÉHO VEKU SA TOTIŽ ZAČNE DOSTÁVAŤ GENERÁCIA BABY BOOMU, NA SLOVENSKU – TZV. „HUSÁKOVE DETI“ A TOMUTO NEPRIAZNIVÉMU VÝSLEDKU DEMOGRAFICKEJ KRIVKY PRITOM NĚPOMÁHA FAKT, ŽE SA RODÍ STÁĽE MENEJ A MENEJ DETÍ A ZNÍŽUJE SA POČET AKTÍVNEHO OBYVATEĽSTVA VOČI NEAKTÍVNEMU.

¹Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2024-04-16]. Dostupné z: https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/ministerstvo/analyticke-centrum/2023/spravasossr_2022_final.pdf s. 132

graf 1.

sektore v Európe sa za posledných 10 – 15 rokov vytvorilo viac nových pracovných miest ako v sociálnych službách a v žiadnom inom sektore nenarástol počet zamestnancov rýchlejšie“, prezentoval na XXIV. Odbornej konferencii APSS v SR v Tatrách Gregor Tomschizek prezident Federácie sociálnych zamestnávateľov Európy (Federation of social Emperyer Europe), ktorý na Slovensko priniesol zaujímavé výsledky zo štúdie EUROFOUNDu s názvom „Dlhodobá starostlivosť: Zamestnanosť a pracovné podmienky.“ Podľa údajov z nej počet zamestnancov v dlhodobej starostlivosti medzi rokmi 2009 a 2019 vzrástol v EÚ zo 4,7 milióna na 6,3 milióna. A hoci pandémie a ekonomická kríza spôsobila stratu mnohých pracovných miest, dlhodobej starostlivosti sa to nedotklo. Naopak. V tomto sektore sa pracovné miesta navýšili o 33 %. V priemere EÚ je podiel zamestnancov v dlhodobej starostlivosti cca 3,2 %. Najviac vo Švédsku (7,1) najmenej v Grécku (0,2). V tomto porovnaní je Slovensko v priemere EÚ, t. j. 3 %. Zaujímavý je tiež Eurostatom prezentovaný podiel terénnych služieb dlhodobej starostlivosti v dvoch skupinách: tzv. terénna a pobytová služba. V terénnej (teda v domácej opatrovateľskej službe)

je v SR v porovnaní s inými európskymi krajinami zastúpenie zamestnancov nadpriemerné – 1,5, čo môže byť aj vďaka dlhodobým európskym projektom, ktoré roky túto službu v SR finančne dotujú. Ale podľa Márie Machajdíkovej, riaditeľky odboru sociálnych služieb MPSVR SR to skôr môže súvisieť s tým, že Eurostat zráta našu terénnu službu (domácu opatrovateľskú službu) s opatrovaním členov rodiny, ktoré v SR tvorí naozaj veľkú časť dlhodobej starostlivosti. (graf 1.)

Ako si ale vysvetliť tú absurditu: vysoký počet nárastu zamestnancov v sektore a jeho nedostatok zároveň? Jednoducho – počet klientov už začal stúpať geometrickým radom, k tomu sa zvyšuje aj počet zamestnancov, ale nezvyšuje sa tak rýchlo, aby pokryl potrebu na rastúci počet klientov. Znepokojivé je to, že sa tu už vyše 20 rokov hovorí o hrozbách v súvislosti s demografickými zmenami, ale nič zásadné sa v krajinách EÚ nestalo. Nielenže zlyhala príprava verejných politík na tvorbu a alokáciu dostatočných finančných a ľudských zdrojov, ale sa pritom zanedbala aj evidencia zmeny správania nových mladých generácií voči zamestnaneckým návykom, životným prioritám

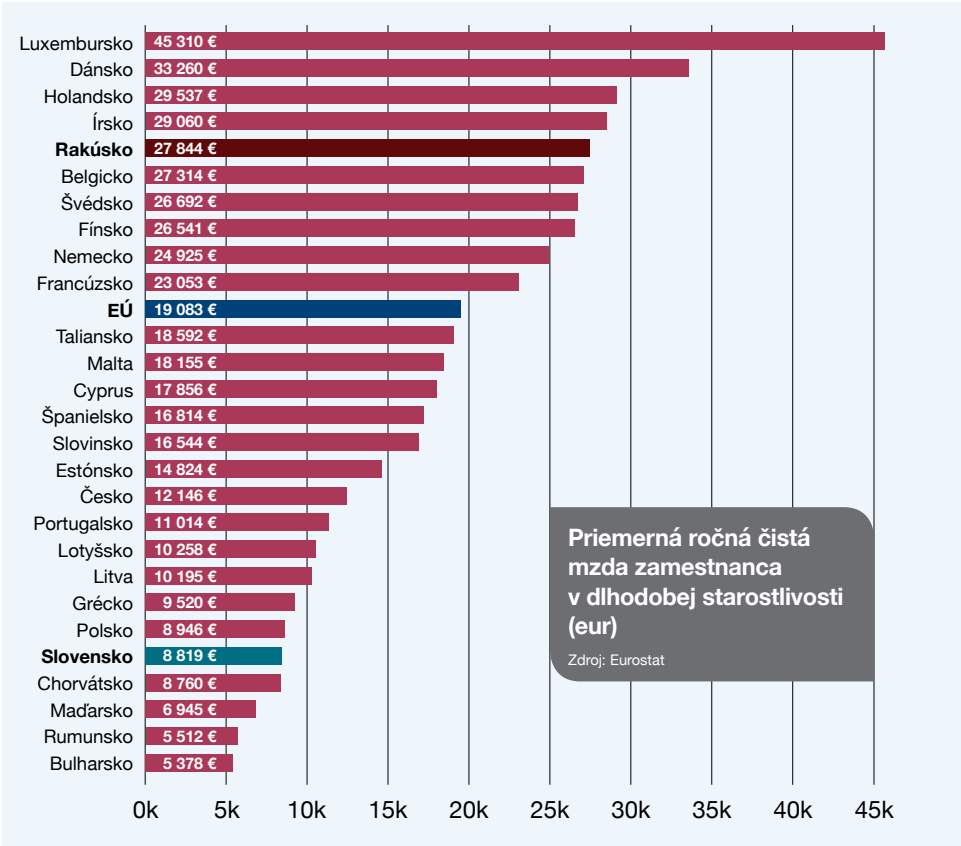
a nárokom a prispôsobenie sa politik trhu práce tejto zmene. Sociálne služby a najmä dlhodobá starostlivosť o starých a chorých ľudí, ktorí sú odkázaní na pomoc nie je pre mladú generáciu atraktívnou témou. Prečo? Rozmeňme si to na drobné, na výsledkoch v rámci Európy:

- 1. Práca v dlhodobej starostlivosti je vnímaná ako viac stresujúca ako iné povolania (intenzita záťaže najviac vnímajú opatrovatelky a sestry)
- 2. Kvalita pracovného času je hodnotená podpriemerne (práca na zmeny a nočná práca sa dnes už nepovažuje za atraktívnu, keďže nie je kompatibilná so zosúlaďovaním rodinného – osobného a pracovného života)
- 3. Fyzické a sociálne prostredie na pracovisku je tiež hodnotené pod priemer
- 4. Príjem je „výrazne podpriemerný

Ako to môžeme zmeniť?

Niečo sa zmeniť nedá: keďže dlhodobá 24-hodinová starostlivosť vyžaduje prácu na zmeny a zväčša 12-hodinové služby, tak kvalitu pracovného času zmeniť veľmi nevieme, ale s ďalšími tromi výsledkami, ktoré výskum zistil sa dá popasovať. Na znížení stresovosti tejto práce vieme pracovať odborným vzdelávaním zamestnancov, aby sme ich pripravili na zvládanie krízových situácií (agresivita klientov z psychiatrickými diagnózami, ťažké zdravotné stavy klientov, klienti pod návykovými látkami, zomieranie klientov...). Aj s fyzickým a sociálnym prostredím na pracovisku by z časti mohol zamestnávateľ – poskytovateľ sociálnych služieb – niečorobiť (technické zlepšovanie pracovného prostredia, lepšie pracovné pomôcky

graf 3.

a technológie, zlepšovanie vzťahov v kolektíve, pravidelné a kvalitné supervízie a psychologická podpora nielen pre klientov, ale aj zamestnancov, vytváranie dobrej tímovej klímy na pracovisku). Avšak na „výrazne podpriemerný príjem“ nestačia sily a vôľa poskytovateľa. Je nutná radikálna, opakujem: radikálna pomoc štátu a finančná podpora z verejných zdrojov. Najvyššie platy sa vyplácajú v severnej a strednej Európe, nižšie sú na západe a juhozápade Európy a najnižšie sú vo

východnej a juhovýchodnej. V rámci porovnania príjmov je teda SR na úplnom chvoste Európy. (graf 2,3.)

Priame porovnanie priemernej ročnej čistej mzdy zamestnanca v dlhodobej starostlivosti prináša naozaj absurdne rozdielne výsledky: Luxembursko 45 000 € (mesačne zaokrúhlené 3 800 €), priemer EÚ 19 083 € (mesačne 1 590 €), Česká republika 12 146 eur (1 012 €) a Slovensko 8 819 € (mesačne 735 €).

Na prvý pohľad to vyzerá tak, že rozdiely sú aj v mzdách v terénnej opatrovateľskej službe a rezidenčnej. Podľa Eurostatu v SR v pobytových službách zarábajú zamestnanci 75 % priemerného platu v pobytových službách a v terénnych až 95 % priemeru terénnych. Údaje MPSVR SR však urobili priemer miezd za roky 2014 a 2023 kde im vyšlo, že v pobytových službách tvorili mzdy zamestnancov 69,7 % k celkovej priemernej mzde v hospodárstve (PMH) a v terénnej službe to bolo len 48,1 % PMH. Nech je to akokoľvek je to podpriemer v porovnaní s priemernou

mzdou v hospodárstve. A to v každej krajine EÚ. Keď sa pozrieme na porovnanie plátov dlhodobej starostlivosti a priemerného platu v národnom hospodárstve v jednotlivých európskych krajinách (graf 4.), tak pochopíme, prečo v Rakúsku nemajú tak veľký problém s nedostatkom pracovnej sily (platy v sociálnych službách tvoria 92 % priemerného platu v národnom hospodárstve - PPNH). Uvidíme aj to prečo je na tom v tejto otázke lepšie už aj Česká republika (85 % z PPNH) a prečo je SR pod priemerom EÚ (78 % PPNH). Len v 3 európskych krajinách presahujú platy v sociálnych službách 90 % priemerného platu v národnom hospodárstve a to v: Holandsku, Luxembursku a v Rakúsku.

V každom prípade v celej Európe sú platy v sociálnych službách pod priemerom platu v národnom hospodárstve čo svedčí o tom, že tému demografického vývoja vo vzťahu k nutnosti zabezpečenia dostatku finančných a personálnych zdrojov podcenili lídri celej EÚ.

Otázky len tak na okraj: Ako si EÚ parlament za tie desiatky rokov určoval priority a či platy europoslancov naozaj zodpovedajú ich výkonu? Aj v tejto súvislosti bude zaujímavé sledovať aké predvolebné témy si vyberú zástupcovia Slovenska, ktorí sa o miesto v EÚ parlamente budú uchádzať v najbližších voľbách. Dotknú sa vôbec tejto kľúčovej témy?

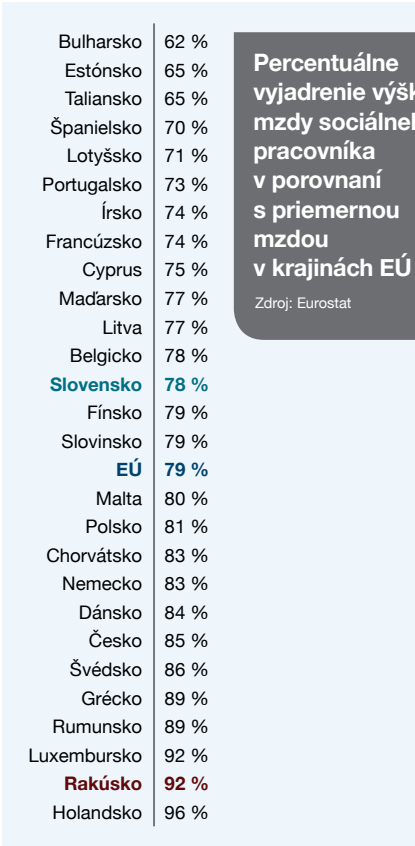
Čo môže Európa a teda aj SR s nedostatkom personálu v dlhodobej starostlivosti urobiť? Gregor Tomschizek v tom má jasno:

„Musíme zlepšiť atraktivitu podmienok pre zamestnancov v sociálnych službách a v dlhodobej starostlivosti zvlášť a musíme zvýšiť platy minimálne na úroveň priemerných plátov v národnom hospodárstve.“ K tomu, ako zdôraznil, je potrebná ochota verejného sektora, ergo vlád a samospráv financovať tieto zlepšenia. A aby boli politické reprezentácie nútené to urobiť tvrdí, že je nevyhnutné, aby sa spojili zástupcovia zamestnávateľov a odborov, tak ako to urobili tí v Rakúsku. V Rakúsku totiž 12. mája 2022 zmobilizovali spolu zamestnávatelia a odbory do ulíc 100-tisíc

zamestancov sociálnych služieb a výsledkom bol tzv. „balíček reformy“ teda vládny program na stabilizáciu zamestnancov v pomáhajúcich profesiách.

- Progam rakúskej vlády na stabilizáciu personálu pomáhajúcich profesií má inšpirujúce riešenia:**
- 1. **Školenia a štúdium**
 - Každý kto 1x absolvuje prípravu na povolanie sestry dostane **grand 600 € mesačne**. Ak vzdelávanie podporuje nezamestnaného, tak **bonus je 1 400 €** mesačne.
 - Modelový experiment „ošetrovateľskej a opatrovateľskej výučby so štipendiom.
 - Prístup príslušníkov profesií ošetrovateľských asistentov na skrátené diplomové školenie je uľahčený odstránením požiadavky dvoch rokov odbornej praxe. Samozrejme v súčasnosti majú a budú môcť absolvovať bakalárske študijné programy v zdravotníctve a ošetrovateľstve špecifické pre cieľovú skupinu, ktoré už technické univerzity ponúkajú. Cieľom je zlepšiť priepustnosť a prístup k ďalším kvalifikáciám v sektore zdravotníctva a starostlivosti.
 - Zároveň by sa malo uľahčiť kvalifikovanému zdravotníckemu a ošetrovateľskému personálu, ktorý bol vyškolený na zdravotníckych a ošetrovateľských školách, získanie bakalárskeho titulu na vysokých školách. To znamená, že budú mať následne prístup k magisterskému programu. Toto opatrenie podporuje akademizáciu vzdelávania.
 - 2. **Práca opatrovateľského, ošetrovateľského a zdravotníckeho personálu**
 - Sestry a zdravotnícki asistenti v Rakúsku budú dostávať z verejných zdrojov osobitne **2 000 € ročne (stabilizačný bonus)** a bude sa **valorizovať k zvyšovaniu inflácie** a je vlastne vyrovnávaním mzdy ľudí v sociálnych službách voči priemerným mzdám v hospodárstve.
 - Zamestnanci v sociálnych službách nad 43 rokov majú týždeň dovolenky navyše.
 - Od 1. 9. 2023 sa zvýšila mzda dvoch opatrovateľov živnostníkov (na jedného klienta) v domácej opatrovateľskej službe zo 640 na 800 E a ak ide o dvoch opatrovateľov v zamestnaneckom pomere, tak sa zvýšila z 1 280 na 1 600 €. Spolková vláda na to poskytla 23 miliónov € (na obdobie od septembra do decembra 2023). Od roku 2024 bude toto zvýšenie súčasťou bežného

graf 4.

financovania. Z toho federálna vláda pokrýva 60 % nákladov na financovanie a 40 % spolkové štáty a samospráva. – V budúcnosti sa budú môcť živnostníci – 24-hodinoví starať až o troch ľudí v súkromnej domácnosti. – **Prvotné a ďalšie predpisovanie zdravotníckych pomôcok.** Ošetrovateľský personál tvorí rozhranie medzi pacientom a ošetrojúcim lekárom. Kvalifikovaný zdravotnícky a ošetrovateľský personál bude môcť v budúcnosti nielen samostatne predpisovať zdravotnícke produkty, ako sú pomôcky pre inkontinenciu, ale bude si ich môcť v záujme zlepšenia a pre prax relevantnej starostlivosti o pacienta po prvýkrát aj sám predpisovať. – **Zjednodušená registrácia.** V rámci ekvivalentného testu ošetrovateľskej prípravy získanej v zahraničí sa bude v budúcnosti posudzovať celková kvalifikácia a odborná prax a už sa nebude zameriavať na porovnanie predmetov 1:1 v príslušnom počte hodín. Doplnková odborná príprava alebo kompenzačné opatrenia by sa mali osobitne zamerať na obsah a zručnosti potrebné na vykonávanie oblasti činnosti. Týmto spôsobom umožňujeme kvalifikovanému ošet-

rovateľskému personálu vyškolenému v zahraničí rýchlejšie naštartovať kariéru v Rakúsku.

– **Uľahčenie ošetrovateľskej pomoci.** Zdravotnícki asistenti vyškolení v zahraničí budú môcť v budúcnosti pracovať ako ošetrovatelia pod vedením a dohľadom počas noštrifikačného procesu. Opatrovateľská činnosť je obmedzená na dva roky do ukončenia kompenzačných opatrení. Umožňujeme tak zdravotníckym asistentom vyškoleným v zahraničí získať rýchlejší prístup na rakúsky trh práce.

– **Osoby vykonávajúce verejno-prospešné práce** by mali mať možnosť získať odborné oprávnenie na vykonávanie podporných činností v základnej starostlivosti absolvovaním modulu: Podpora v základnej starostlivosti a môžu sa uplatniť aj v nízkoprahovej základnej starostlivosti sociálnych služieb.

3. Starostliví príbuzní

– **Rodinný bonus:** Ľudia, ktorí sa starajú o blízkych príbuzných, majú od roku 2023 automaticky nárok na 750 € a od roku 2024 na relatívny bonus 1 500 €, ak sa z dôvodu starostlivosti sami poistili alebo naďalej poistili v dôchodkovom poistení. Ďalší príbuzní s nízkymi príjmami, napríklad dôchodcovia, môžu získať bonus na základe žiadosti, ak sú splnené príslušné podmienky. V budúcnosti už osoby, ktoré majú nárok na starostlivosť, nebudú musieť žiť v spoločnej domácnosti s osobou, ktorá potrebuje starostlivosť. Zo schémy, ktorá sa začína 1. júla 2023, bude profitovať celkovo 80 000 príbuzných.

– **Ošetrovateľské/rodinné hospicové voľno pre živnostníkov**

Ošetrovateľská/rodinná hospicová dovolenka dáva ľuďom možnosť vziať si dočasnú dovolenku na opatrovanie alebo sprevádzanie zomierajúcich príbuzných alebo vážne choré deti a oprávňuje ich na poberanie dávok ošetrovateľskej dovolenky. Zamestnanci už majú zákonný nárok na ošetrovateľské/rodinné hospicové voľno. Má sa vypracovať model,

Aj príklad Rakúska, aj príklady z Českej republiky ukazujú, že nedostatok zamestnancov v sociálnych službách je riešiteľný a je možné získať do tohto sektora aj mladých ľudí. Sami poskytovatelia vedia presne čo by mali politici urobiť a ako by mohli pomôcť aj médiá a verejnosť. Dokonca to vedia aj tí samotní mladí ľudia. Šokujúce na tom len je, že prečo sa tento problém nechal desiatky rokov „vyhniť“, bol pre politické reprezentácie „neviditeľný“ a nikdy nebol volebnou a ani tzv. „premiérskou témou.“ Dobieha to teraz Európu a Slovensko zvlášť.

Poskytovatelia vedia kde je problém, aj to ako ho riešiť

Študenti Vysokej školy marketingovej komunikácie robili v mesiaci apríl 2024 prieskum medzi poskytovateľmi sociálnych služieb a okrem toho, že zisťovali či a aké marketingové aktivity robia pre získavanie nových klientov, peňazí navyše a pre získanie nových zamestnancov, tak im položili aj dve podstatné otázky k tejto téme. Z odpovedí 83 poskytovateľov vyberáme najzaujímavejšie:

1. Čo by mal podľa vás urobiť štát, aby boli mladí ľudia ochotní ísť pracovať do sociálnych služieb?

- Mzdu na úroveň priemernej mzdy v hospodárstve
- Zvýšenie tarifných miezd
- Odstrániť viazanosť platovými triedami a stupňami
- Finančne stabilizovať celý systém
- Lacnejšie bývanie pre mladých, aby mohli migrovať za prácou
- Vzdelávanie a budovanie vzťahu k tej téme, pomáhaniu už na ZŠ a SŠ
- Racionalizovať sociálne služby
- Znížiť vzdelanostné kritériá na niektorých pozíciách
- Zlepšenie statusu povolania, morálne ohodnotenie, spoločenská kredibilita
- Benefity, vyššie sociálne výhody, výsluhový dôchodok po odpracovaní 20 rokov, relaxačné pobyty
- Prestať vytvárať dojem, že sociálne služby sú charita, lebo nie sú. Je to odborná práca, ktorú treba dobre zaplatiť

2. Čo podľa vás treba komunikovať verejnosti, aby bol záujem o prácu v sociálnych službách?

- Edukovať, že tá práca má veľký zmysel pre spoločnosť, je dôležitá, je krásna a výsledok vidíte hneď
- Pomáhanie je krásne a robí človeka šťastným
- Každý raz bude potrebovať pomoc ľudí zo sociálnych služieb
- Nedávať len negatívne správy o sociálnych službách - vyvažovať aj dobrými príkladmi. Viac prezentovať a chváliť tých, čo sú vzorom – nielen raz za rok
- Je nutná štátom hradená kampaň na podporu zamestnanosti sociálnych služieb
- Rozvoj dobrovoľníctva (príklad Maďarska kde študenti musia odrobiť hodiny v sociálnych zariadeniach ako dobrovoľníci - podmienka k maturite)
- Zahnúť tému pomoci seniorom do etiky, budovať vzťah k téme seniorov/výchova k téme. Práca opatrovateľiek nie je len o asistencii a hygiene. Je to pomáhajúca profesia, kde pracovník je pilierom oporou pre odkázaného
- Odtabuizovať starnutie a smrť – je to súčasť nášho života

aby si aj živnostníci mohli v budúcnosti vziať dočasnú dovolenku a poberať príspevok na opatrovanie.

– **Zákonné právo na sprevádzanie počas rehabilitácie dieťaťa**

Nielen dospelí potrebujú po ťažkej chorobe opäť nábrať kondíciu do bežného života. Deti tiež často potrebujú rehabilitačnú podporu po ťažkej chorobe

alebo úraze. So zákonným nárokom na opatrovateľskú dovolenku v celkovej dĺžke štyroch týždňov vrátane poberačia dávky na opatrovateľskú dovolenku sa rodičia alebo opatrovatelia môžu ľahšie zapojiť do rehabilitácie.

– **Klasifikácia príspevku na opatrovanie podľa ošetrojúceho personálu** Využitie ošetrovateľského personálu pri posudzovaní ošetrovateľského príspevku sa ukázalo ako úspešné. Na úvodné posúdenie lekár zvyčajne navštívi osobu, ktorá potrebuje starostlivosť doma. Túto úlohu môže v budúcnosti prevziať aj kvalifikovaný zdravotnícky a ošetrovateľský personál.

– **Rozšírenie rodinných diskusií** Starostlivosť o príbuzného je veľmi psychicky namáhavá. Často dochádza

k stresu a preťaženiu alebo strachu a obáv z toho, čo prinesie budúcnosť. Na besedách s rodinnými príslušníkmi dostávajú informácie, podporu a pomoc pri riešení situácie. V budúcnosti sa bezplatná konzultácia s príbuznými rozšíri z piatich konzultačných termínov až na 10.

Veľký rozdiel vo financovaní dlhodober starostlivosti v SR a v susednom Rakúsku, či dokonca už aj v ČR si uvedomujú aj členovia pracovnej skupiny na reformu financovania sociálnych služieb, ktorá spája nielen odborníkov z MPSR SR, ale aj odbornú prax poskytovateľov, zástupcov miest a obcí (ZMOS), Úniu miest Slovenska a SK8, združujúcu zástupcov krajov. Tí svorne v návrhu Konceptie reformy financovania sociálnych služieb konštatovali, že ak má byť reforma financovania sociálnych služieb úspešná, je nevyhnutné, aby bola do systému sociálnych služieb naliata miliarda € verejných zdrojov. Len tak sa ako tak priblížime aspoň Českej republike a budeme pripravení na zvládnutie demografického náporu ľudí do dlhodobej starostlivosti. Ale ako to už býva, odborníci navrhujú a politici rozhodujú. Na konečné rozhodnutie si budeme musieť počkať v roku 2025

Spracovala Anna Ghannamová, predsedníčka APSS v SR

Gregor Tomschizek počas prednášky na XXIV. Odbornej medzinárodnej konferencii APSS v SR stave zamestnancov v sociálnych službách v krajinách EÚ

Čo si myslia mladí ľudia o sociálnych službách?

Ak ale sociálne služby chcú riešiť problém nedostatku zamestnancov z radov mladých ľudí, asi by mali vedieť, čo si o práci v sociálnych službách myslia samotní mladí ľudia. Študent Vysokej školy kreatívnej komunikácie v Prahe Simon Ghannam urobil mini dotazník s desiatimi študentmi 9. ročníka bratislavskej základnej školy a odpovede vyšli veľmi zaujímavovo a nádejne zároveň. To je dobrá správa, na ktorej sa dá stavať – dobrá cielená náborová kampaň.

K Otázke: Aké sú vaše obavy, alebo obmedzenia týkajúce sa práce v sociálnom sektore? – V odpovediach prevažovala obava z nízkej mzdy - „mám strach, že by ma to neuživilo.“ Ale objavil sa aj strach z klientov, z náročnosti a zodpovednosti tejto práce. Traja sa nevyjadrili, takže informácie nie sú len stereotypné a strašiacie, ale ich je aj málo.

K Otázke: Aké sú vaše očakávania od práce v sociálnej oblasti? - Traja z 10-tich pripustili, že by ich takáto práca mohla baviť a 6-tich nemali žiadne očakávania, jeden si ju absolútne neprípúšťal.

K otázke: Aké výhody, či benefity by mala mať práca v sociálnych službách pre mladých ľudí, aby aj vás zaujala? – Z odpovedí kričia kľúčové slová: pomáhanie (až 3 x zaznelo v odpovedi), stabilita, dôležitosť pre spoločnosť. Tri odpovede neutrálne z nedostatku informácií k téme (čo je informovanosťou zmeniteľné) a len jedna negatívna.

K otázke: Viete si predstaviť aký profesionálny rozvoj a rast by Vám mohla priniesť práca v sociálnych službách? – Z 10-tich 8 nevie. Jeden si takú prácu neprípúšťal a podľa jedného by mu práca priniesla odolnosť a a emocionálny rozvoj.

K otázke: Myslíte si, že sociálne služby patria z hľadiska istoty zamestnania do stabilného sektora? – Polovica považuje sociálne služby za stabilný sektor na prácu, dvaja nevedia.

K Otázke: Myslíte, že sociálne služby sú odvetvím, ktoré sa bude v budúcnosti rozvíjať z hľadiska trhu práce a nových technológií? – Až 8 z 10-tich si myslí, že sociálne služby sú odvetvím potencionálneho rastu. Pozitívny pohľad do budúcnosti dáva teda nádej, že pri správnej komunikácii a dostatku informácií by mohla mladá generácia zmeniť názor na sociálne služby ako odvetvie v ktorom by chcela pracovať. Ukazovať inovácie v sociálnych službách, nové technológie a IT možnosti je teda rovnako dôležité ako príbehy úspešných mladých ľudí v sociálnych službách.

Určite by bolo zaujímavé urobiť podobný prieskum s oveľa väčším počtom mladých ľudí a stálo by za to napojiť k tomu osvetovú kampaň.

Do zariadení sociálnych služieb putujú finančné príspevky od IRESOFTu

U nás v IRESOFTe si uvedomujeme, aké dôležité je prevziať zodpovednosť voči nášmu okoliu. Preto sme, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, aj koncom minulého roka hľadali spôsob, ako by sme mohli prispieť k pozitívnym zmenám, a to najmä vo sfére sociálnych a zdravotných služieb, ktorá je našou srdcovou záležitosťou.

Vedeli ste, že **každý z vás strávi ročne v práci viac ako 2 000 hodín**? Je to viac, než venujete vašim rodinám, priateľom a koníčkum dohromady. Preto veríme, že je dôležité prežiť týchto 2 000 hodín zmysluplne.

Vieme, že maximum tohto času investujete do toho, aby sa vaši klienti cítili vo vašej starostlivosti čo najlepšie. **Tohto vášho prístupu si veľmi vážime, preto sme sa rozhodli venovať vám celkovú čiastku 1 600 000 CZK** na financovanie projektov, ktoré považujete za zmysluplné. Túto sumu sme rozdelili na 20 dielov po 80 000 CZK a pripravili pre vás výzvu, v ktorej ste mali možnosť jeden z týchto 20 dielov získať pre vaše zariadenie.

K termínu uzávierky sa nám zišlo neuveriteľné množstvo „prihlášok“. Poslali ste nám krásne a inšpiratívne texty aj veľa fotografií, z ktorých bolo cítiť, ako veľmi ste si na nich dali záležať. Nebolo vôbec ľahké vybrať z vás všetkých tých, ktorí našu podporu nakoniec získali. Avšak, rozhodnúť sme museli – zoznam výhercov nájdete dole na stránke.

Za všetky vaše príspevky vám zo srdca ďakujeme a úprimne gratulujeme všetkým výhercom!

Našu finančnú podporu získali: ALMA MATER, o.p.s., Nové Strašecí • Clementas Mlékovice, Toušice • Diakonie ČCE – středisko CESTA – sociální služba podpora samostatného bydlení, Uherské Hradiště • Diakonie ČCE – středisko v Sobotině, Petrov nad Desnou • Domáci zdravotní péče Soběslav s.r.o. • Domov pro osoby se zdravotním postižením Kytlice • Domov pro seniory Černá Hora • Domov pro seniory Heřmanův Městec • Domov pro seniory Mikuláškově nám., p.o., Brno • Domov pro seniory sv. Hedviky – Kravaře, p.o., Kravaře • Domov pro seniory Vysoké Mýto (Ledax Vysoké Mýto o.p.s.) • Domov sociálních služeb pro děti a dospělé Galanta • Domov U Bříčky Hradec Králové • Michalovský domov seniorů, Michalovce • Senior dům Beránek s.r.o., Úpice • Sociální služby Haná, p.o., Kvasice • Sociální služby Libina, p.o. • Sociální služby Vyškov, p.o. • ZPS-DSS Tulipán, n.o., Považská Bystrica.

A ďalej 4 neziskové organizácie z radov užívateľov systému Alveno, ktoré si medzi seba rovnomerne rozdeľia posledný, dvadsiaty diel našej podpory: HELP - IN, o.p.s., Bruntál • K srdci klíč o.p.s., Praha 6 • Hospic na Sv. Kopečku, Olomouc • Výchovný ústav Velké Meziříčí.

stojíme pri Váš

NOVÉ profesionálne zloženie

Odstraňuje odolné nečistoty
**• 40%
RÝCHLEJŠIE***

Zdokonaľte upratovanie s univerzálnym čistiacim prostriedkom Mr. Proper Professional!

NOVÝ univerzálny čistiaci prostriedok Mr. Proper Professional je praktickým pomocníkom, ktorý by mal byť súčasťou čistiacej výbavy každého rušného pracoviska. Keďže je tento univerzálny čistič určený špeciálne na odstraňovanie najodolnejších škvŕn a nečistôt, dokáže doslova zázraky na rôznych povrchoch vrátane podláh, pracovných pultov a kuchynských liniek. Je účinný pri všetkých stupňoch tvrdosti vody a zanecháva za sebou príjemnú vôňu čistoty (dostupný vo variantoch Citrón, Oceán a Čerešňový kvet).

P&G Professional™
WOW, to je ČISTOTA!

*v porovnaní s predchádzajúcim zložením Mr. Proper Professional

**Professional
support™**

Oficiálny partner P&G Professional pre SR/ČR
info@profsupport.sk | +421 951 895 526

www.profsupport.sk

V sociálnych službách poskytujeme služby, ktoré sú predovšetkým zamerané na človeka. Tým, že máme ľudský prístup, pôsobíme blahodarne aj na našich prijímateľov, teda konkrétne u nás v Náruči seniorov. Každý z nich si prešiel rôznou cestou života, ale spája nás, kde sa nachádzame teraz, čo nás zaujíma, čo máme radi a vzájomná podpora. Práve to ako budujeme svoju komunitu je sprevádzané činnosťami, ktoré sme práve cez tento projekt rozšírili. V zariadeniach sociálnych služieb sme povinní prijímateľov aktivizovať. Rovnako ich musíme aj podporovať v záujmových činnostiach, v ich v sebestačnosti a rozvoji komunitného života. Ešte pred požiadanim sme sa preto prijímateľov spýtali o čo by mali záujem. Odpovedali najmä v zmysle – niečo na pohyb, niečo na regeneráciu a cvičenie svalstva, niečo zábavné a niečo súťaživé.

dili a pri samotnej chôdzi potrebujú podporu. Zariadenie je výborné opäť aj pre prijímateľov v prvom až treťom stupni Parkinsonovej choroby, ktorí strácajú rovnováhu a prestávajú kontrolovať svoje telo. Tu sa môžu bezpečne podopierať a tak trénovať a obnovovať zručnosť.

Ruské kolký

Neviem koľkí ste už mali možnosť hrať ruské kolký, ale je to veľká zábava. Sú perfektnou náhradou za bowling, ktorý sme používali najmä počas teplejších dní v rámci športových hier. Nakoľko počet imobilných klientov v našich zariadeniach stále rastie, je práve takáto forma hry vhodná a nediskriminuje ani tých, čo s nami nemohli hrať bowling. Všetci vieme, že psychické zdravie vplyva aj na to fyzické a práve zapojenie viacerých

SPLNILI SI SEN O ČASTEJŠOM POHYBE

CICERO: „NIČOHO SA STAROBA NESMIE VYSTRÍHAŤ VÄČŠMI AKO NEČINNOSTI“. NIELEN TENTO CITÁT, ALE AJ NAŠA CHUŤ NIEČO ROBIŤ, MOTIVÁCIA K POHYBU A POSILŇOVANIE NAŠEJ MOTORIKY NÁS PRIVIEDLA K NAPÍSANIU PROJEKTU S NÁZVOM „ŠPORTOVÉ AKTIVIZÁCIE PRE SENIOROV“. ADRESÁTOM BOL BRATISLAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ, KTORÉHO ZÁUJEM O SOCIÁLNE SLUŽBY RADI KVITUJEME. NEUSTÁLE VYDÁVA NOVÉ MOŽNOSTI ZÍSKAVAŤ V RÁMCI SVOJICH VÝZIEV RÔZNE GRANTY NA ZLEPŠOVANIE VÝBAVY ZARIADENÍ.

Prínosy projektu

Ten okamžitý bol zrejmý. Keď sme prijímateľom oznámili, že ich prania sa realizovali, celú budovu naplnila veľká radosť. Z hľadiska sociálneho pracovníka môžeme povedať, že aj spolupráca s nimi bola oveľa lepšia. Zo strednodobého hľadiska je väčší počet možností či už rehabilitačných alebo herných vždy pozitívom. Možnosť obmieňať aktivity znamená, že dni pôjdu inak a nebudú fádne. Už teraz môžeme konštatovať, že väčšia ponuka a odstránenie bariér zlepšili psychické stavy prijímateľov.

Ľudí bez toho, že je niečo zmenené dáva ľuďom nádej a radosť, že veci zvládajú sami.

Človeče nehnevaj sa

Táto hra je neoddeliteľnou súčasťou spoločenských hier. A jeho zväčšená forma tzv. maxi, má zabrániť možnému riziku zjedenia malých figúrok. Aj také sa prijímateľom s demenciou stávalo. Kombinácia veľkej radosti z hry a výpadku pamäte totiž môžu spôsobiť, že si malé figúrky pomýli klient s jedlom. Práve Maxi figúrky nám pomôžu zabezpečiť aktivizáciu a dobrú náladu v zariadení. Do spoločenských hier zapájame dobrovoľníkov, či rodinu, čím podporíme tvorbu zážitkov a medzigeneračného spolužitia.

Na záver sa chceme veľmi poďakovať Bratislavskému samosprávnemu kraju. Sme radi, že sa k sociálnym službám stavia ukážkovo a že neustále poskytuje možnosť podobných projektov. Preto aj z našej skúsenosti určite odporúčame ostatným poskytovateľom čo tak ešte neurobili, neváhať a podávať projekty.

Nikola Fejková

Rotoped

Na pohyb sme vďaka peniazom z BSK získali elektrický posilňovací rotopéd na ruky a nohy. Ten je od príchodu do zariadenia neustále v permanencii. Najmä pohybovo zdatnejší seniori ho využívajú takmer každý deň a to najmä v ranných hodinách. Nakoľko tento model precvičuje nielen nohy ale aj ruky, je výborný aj pre prijímateľov s Parkinsonovou chorobou čo zabezpečuje aj ich lepšie zaradenie sa do našej komunity.

Hrazda

Už dlhodo sme sa snažili na základe odporúčaní nášho fyzioterapeuta Radka, zabezpečiť aj hrazdu. Tá nám chýbala najmä pri rehabilitovaní po rôznych úrazoch. Veľkou pomocou je najmä pre tých, čo dlhšiu dobu necho-

SLOVENSKO NEREFLEKTUJE DOSTATOČNE NA STARNUTIE POPULÁCIE

ZHODLI SA ÚČASTNÍCI KONFERENCIE ITAPA HEALTH & CARE 2024

POPULÁCIA VO VYSPELÝCH ZÁPADNÝCH KRAJINÁCH STARNE. NA JEDNEJ STRANE SA VĎAKA VÝDOBYTKOM MEDICÍNY DOŽÍVAME OVEĽA VYŠŠIEHO VEKU, AKO NAŠI PREDKOVIA, NA STRANE DRUHEJ, NERODÍ SA TOLKO DETÍ, AKO KEDYSI. SLOVENSKO JE NA TOM ROVNAKO. ZA POSLEDNÝCH 20 ROKOV NAŠA POPULÁCIA VÝRAZNE ZOSTARLA.

Podľa sčítania obyvateľov domov a bytov (SODB) 2001 tvorili slovenskí obyvatelia v poproduktívnom veku (65+) 11,4 percenta populácie. V roku 2011 sa ich počet zvýšil na 12,7 percenta a v roku 2021 presiahol počet seniorov nad 65 rokov v slovenskej populácii 17 percent. To je veľkou výzvou pre sociálne systémy

a vôbec pre politiky starostlivosti o ľudí v seniorskom veku.

„Slovensko na to nereaguje dostatočne. Zariadení sociálnych služieb je málo, súkromní poskytovatelia sú oproti verejným diskriminovaní, v systéme je nedostatok financií, opatrovatelky zarábajú veľmi málo a tak je náročné udržať ich

tu,“ vyratúva problémy predsedníčka Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb Anna Ghannamová. Nie je jediná, ktorá na to upozorňuje. Na konferencii ITAPA HEALTH & CARE 2024 sa v tomto duchu vyjadrili viacerí ľudia, ktorí pracujú v sociálnych službách. ITAPA je etablovaná konferencia, ktorá sa roky zaoberá predovšetkým inováciami v zdravotníctve a tento rok po prvý raz rozšírila program aj o témy súvisiace so systémom sociálnych služieb. Ukázalo sa, že organizátori urobili dobre, pretože o tieto témy bol veľký záujem.

„Je nevyhnutné, aby štát podporoval integráciu zdravotníctva a sociálnych služieb vrátane dlhodobej starostlivosti, aby sa zabezpečil holistický prístup k individuálnym potrebám jednotlivcov, čo v konečnom dôsledku prispeje

k výraznému zlepšeniu kvality ich života. Lepšie prepojenie týchto oblastí tiež môže prispieť k výraznému šetreniu nákladov na liečbu a starostlivosť,“ povedal Samuel Arbe, CEO HealthHub a spoluorganizátor konferencie ITAPA.

Do programu prispeli ľudia z celého Slovenska, hovorili o problémoch, s ktorými sa boria, predstavili inovácie a digitálne technológie, ktoré môžu pomôcť odbremeniť pracovníkov v sociálnych službách, navrhovali, aké zmeny by sa mali udiť na úrovni štátu.

„Veľkým problémom je napríklad neprepojenosť zdravotníctva a sociálnych služieb pri starostlivosti o odkázané osoby. V praxi to znamená, že v ZSS často nemá kto (pretože nemôže) poskytnúť zdravotnú starostlivosť a v nemocni-

ciach zas absentuje sociálna pomoc, teda starostlivosť o pacientov, ktorých akútny zdravotný problém je vyriešený, no potrebujú na dôstojný život inú pomoc,“ dodáva Anna Ghannamová.

Na konferencii ITAPA vystúpili aj zástupcovia samospráv, ministerstiev, súkromných firiem, aj neziskového sektora. Hovorili tiež o potrebe dať pre plánovanie, o tom, kam sme sa posunuli, ale aj o tom, aké nám v systéme chýbajú. Zhodli sa, že digitálne technológie môžu výrazne pomôcť s manažmentom pacientov na diaľku, čo im umožní zostať v domácom prostredí čo

najdlhšie. Predstavili portál Malina, ktorý zas rodinným príslušníkom pomáha pri hľadaní najvhodnejšej služby v situáciách bezvládnosti. A témou boli i neformálni opatrovatelia, teda deti či vnuci seniorov, ktorými sa v istom životnom období môže stať každý z nás. Často bývajú vyhorení, chýba im podpora systému, nevládzu fyzicky ani psychicky.

„ITAPA otvorila mnoho tém, sme radi, že sa venovala aj sociálnym službám a veríme, že sa aj na tejto pôde budeme stretávať i v budúcnosti,“ uzavrela Anna Ghannamová.

Eva Sládková

CLEAN LIFE

Inovace | Technologie | Čistota

KDYŽ JE PRÁCE EFEKTIVNÍ I EKONOMICKY VÝHODNÁ

Krátký rozhovor s paní Ing. Ludmilou Lorencovou, ředitelkou Domova důchodců
Dvůr Králové nad Labem, o systému řízeného dávkování chemie při úklidu v organizaci.

1. Co bylo hlavním důvodem pro pořízení nových úklidových vozíků s dávkovacím systémem?

Původně se v naší organizaci uklízelo standardním způsobem, tedy mopem, který se ždímal v klasickém ždímači. To bylo velmi náročné jak finančně z hlediska spotřeby dezinfekce, čistících prostředků a vody, tak i z hlediska našich zaměstnankyň, které strávily velké množství času při výměnách vody. Po nějaké době jsme přistoupili k výměně úklidových vozíků s tím, že jsme začali využívat mopy, které byly namočené ve vodě nebo dezinfekci, kterou měly uklízečky jako součást úklidového vozíku. Mopy ale musely uklízečky ždímat ručně. Pokrok ale byl to, že použitý mop se po vytření znovu nenamáčel do stejné vody, ale použil se nový. Stále to ale nebylo ono. Ve chvíli, kdy jsme „objevili“ úklidové vozíky, které jsou uzpůsobeny tak, že na jeden mop se použije pouze tolik vody nebo dezinfekce, kolik je na vytření potřeba, bylo to pro nás převratné.

2. Změnil se od té doby systém úklidu? Pokud ano, tak jak konkrétně?

Celý úklidový vozík jsme si nechali postavit skutečně na míru, podle našich požadavků a představ. Tou nejvýznamnější změnou je to, že šetřím vodu a dezinfekci. Tedy, díky dávkovacímu systému použiji pouze tolik vody nebo dezinfekce, kolik potřebuji. Mezi další velké výhody patří i to, že jsme si vnitřní systém polic, přihrádek, šuplíků a úchyťů na pytle nastavili podle sebe. Dvířka lze uzamknout, čímž eliminujeme riziko zneužití úklidových prostředků klienty s demencí.

3. Je z finančního hlediska patrná úspora za vodu, použitou chemii a další oproti ždímání?

Námi propočítaná úspora vody a dezinfekčních prostředků od předchozího systému je cca 85–90%.

4. Máte nějakou zpětnou vazbu od Vašich zaměstnanců, zda jim úklidové vozíky, a hlavně dávkovací systém Dosely při jejich práci vyhovuje? Cítí rozdíl mezi tímto systémem a klasickým ždímáním mopů?

Pro uklízečky je práce s dávkovacím systémem jednoznačně lehčí – nemusí mopy ručně ždímat, a tím uspoří asi 60 min denně (oproti systému namočených mopů asi 20 min), se kterými může naložit lépe. S vozíky je snadná manipulace, nejsou hlučné, např. víko od prostoru na pytle při uzavření pomalu dosedne, otvírá se našlapkou nohou. Uklízečky oceňují i tyče na mopy, které jsou teleskopické, lehké a mají otočný kloub, který usnadňuje pohyb při vytírání (šetří zápěstí).

5. Jak jste celkově spokojeni s dávkovacím systémem, co vidíte jako největší přínos? A je naopak něco, co Vám nevyhovuje, co byste změnili?

Z nových úklidových vozíků jsme nadšeni, dosud jsme nepřišli na nic, co by je překonalo. Pokud jsme potřebovali něco doplnit, většinou se jednalo o nějaké úchytky nebo háčky, nebyl problém věc doplnit.

6. Plánujete do budoucna pořízení dalších úklidových vozíků s dávkovacím systémem chemie, případně doporučila byste tento systém ostatním organizacím?

V současné době má většina uklízeček „svůj“ nový úklidový vozík s dávkovacím systémem. V budoucna plánujeme postupnou výměnu ostatních vozíků právě za tyto. Jako důležité vidím, aby každá z uklízeček měla svůj a mohla si ho částečně přizpůsobit svým požadavkům. Za organizaci vidím jednoznačný přínos v úspoře vody a dezinfekčních prostředků. Z pohledu BOZP jednoznačně vytvoření lepších podmínek pro pracovníky s ohledem na jejich zdraví. Ostatním organizacím určitě doporučujeme, rádi předvedeme.

DOMOV DŮCHODCŮ
Dvůr Králové nad Labem

Ing. Ludmila Lorencová
ředitelka domova

List kolegům a přátelům,
všetkým, kteří ma poznáte viac,
či menej, alebo vôbec.

Volám sa **Mária Koval'ová**.
Od detstva som bola
obklopená veľkou milujúcou
rodinou. Možno práve
bezpečné rodinné prostredie
a ľudia, o ktorých som sa
mohla v ťažkých časoch
kedykoľvek oprieť, alebo
s ktorými som mohla stráviť
veselé chvíle ma pripravili na
roky neúnavnej služby.

Dlhé roky v kňazskej službe a tiež v službe týkajúcej sa pomoci a podpory poskytovateľom sociálnych služieb. No v posledných rokoch som začala cítiť únavu z boja za kvalitné a bezpečné sociálne služby. Pociťovala som frustráciu z ľudí, ktorí celú odbornú aj politickú spoločnosť zavádzali dezinformáciami a demagogickými ideológiami. V septembri 2021 som vyhlásila, že si beriem dva roky prázdnin. Prázdniny mi však skončili 21 decembra tragickou udalosťou v Centre sociálnych služieb v Osadnom. Služiť ľuďom som pripravená už 30 rokov. Nevieť, čo bolo ťažšie, odprevať na poslednej ceste malú štvorročnú princezničku v kňazskej službe, alebo denne pociťovať smútok z toho, že nevieme zabezpečiť dôstojný a bezpečný život ľuďom, ktorí dnes ležia na opatrovateľských lôžkach v zariadeniach sociálnych služieb, alebo zostávajú sociálne izolovaní doma. Viem, že mnohí z Vás, ktorí pôsobíte v sociálnej oblasti ste rovnako unavení. Vydržali sme obdobie pandémie, kedy sme sa spolu snažili zachrániť každý ľudský život s nasadením toho vlastného, izolovaní od pomoci z vonku. Na toto ťažké obdobie, dovoľm si tvrdiť a na hrdinské činy Vás všetkých sa ale rýchlo zabudlo. Namiesto poďakovania a podpory, ste sa dostali pod tlak inšpekcie a ďalších kontrol.

Neviem a ani sa nechcem vysporiadať s tým, že sme za posledných tridsať rokov nedokázali vytvoriť kvalitné a finančne ohodnotené prostredie pre prácu všetkých odborných pracovníkov v sociálnych službách. Už je na čase pomôcť štatutárom, ktorí nesú zodpovednosť za systémové chyby v legislatíve. Som si vedomá toho, že moje názory sú pre niektoré skupiny ľudí nepohodlné, možno neprijateľné. Som však presvedčená o tom, že sú správne, v súlade so zdravým

Privítam každú pomocnú ruku dobrovoľníka.
Napište mi na kovalovamaria18@gmail.com.
Budem vďačná za každý jeden volebný hlas.

V Európskom parlamente sa rozhoduje aj o tom ako bude vyzeráť naša staroba. Dnes nám už nepomôžu malé reformy. Dnes potrebujeme zmeniť celé systémy. K tomu sa však potrebujeme spojiť. Využime svoje zákonné právo voliť a zmeniť 8. júna politiku.

rozumom, potrebami bežného života a v súlade s tradičnými kresťanskými hodnotami, na ktorých bola vybudovaná naša európska civilizácia až doteraz.

Mala som len necelé dva dni na rozhodnutie, prijať či neprijať kandidatúru za europoslankyňu. Nebol to môj cieľ, beriem to ako zodpovednosť voči spoločnosti, v ktorej žijeme. Platformu 7 statočných žien v strane Spájame občanov Slovenska, vidím ako výzvu vyjsť z ulity a zúročiť všetky skúsenosti a vedomosti, ktoré som mohla vo svojom živote nadobudnúť aj vďaka Vám, lebo ste mi dôverovali v poradenskom, auditorskom, lektorskom, ale aj v kamarátskom vzťahu. Pri častom pomenovaní a poukázaní na realitu sa začali zatvárať predou mnou dvere na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny. Možno spolu s Vami otvoríme dvere do Európskej únie, aby som mohla prinášať pravdivé informácie zo Slovenska do Bruselu a z Bruselu na Slovensko. Môj program obsahuje 12 priorit. Viac na www.mariakovalova.sk.

V Europarlamente chcem otvorene hovoriť aj o pracovnej migrácii žien, ktorá ohrozuje normalitu a stabilitu rodinného života v trojgeneračnom systéme. Budem robiť všetko preto, aby sme sa nevzdávali vyspelým krajinám EÚ, ale práve naopak, začali sa im približovať.

S úctou Mária Koval'ová

DANIELOVA MAMA NIKDY NEBOLA VEĽMI ZHOVORČIVÁ A NERADA SA DELILA O SVOJE POCITY. NAPRIEK TOMU MALI DOBRÝ VZŤAH. ZVYKLI SI RAZ ZA TÝŽDEŇ ZATELEFONOVAŤ, KEĎ MAMA POTREBOVALA, DANIEL JEJ POMOHOĽ S NÁKUPMI, PRÁCAMI OKOLO BYTU. V JEDEN TÝŽDEŇ SA VŠAK NEOZVALA.

Ked' jej Daniel v piatok volal, čo sa deje, nedvíhala. Vystrašený teda zašiel k nej a zistil, že mama síce počuje zvonenie, ale nevie, že to zvoní jej mobil. „Dost' som sa vyľakal. Vyzerala stratene, zmätene. Zobral som ju k lekárovi a ten vyslovil krutú diagnózu – nastupuje jej Alzheimerova choroba. Prekvapilo ma to, lebo mama nemala ešte ani 70 a ja som si myslel, že to je choroba naozaj starých ľudí,“ spomína Daniel. Mamin stav sa síce po návšteve lekára a liekoch, ktoré jej nasadil, výrazne zlepšil, no po čase podobných incidentov a výpadkov jej pamäti pribúdalo. „Keď bola pri riadnom vedomí, bola veľmi nešťastná. Vedela, čo Alzheimerova choroba znamená a veľmi sa snažila udržať sa čo najdlhšie psychicky fit,“ vraví obetavý syn. Sledovať, ako sa mu mama mení pred očami nebolo vôbec jednoduché.

Najčastejšia demencia
Veľmi rýchlo si uvedomil, že sama už bývať nemôže, spoločnými silami

v súčasnosti na svete 46,8 miliónov ľudí postihnutých týmto ochorením a každoročne pribudne 4,5 milióna nových prípadov. Je až neuveriteľné, že počet ľudí trpiacich Alzheimerovou chorobou sa každých 20 rokov zdvojnásobí.

Predpokladá sa, že vo vyspelých krajinách vzrastie počet chorých do roku 2040 o 100 %, v rozvojových dokonca až o 300 %. Je to naozaj strašná choroba, ktorá ovplyvňuje nielen život pacienta, ale celej jeho rodiny a okolia. Na Slovensku je to odhadom 50-tisíc ľudí.

Dobrou správou je, že pre nich vďaka vede svitá veľká nádej. „Príčinu ochorenia stále nepoznáme, predpokladáme, že na vzniku Alzheimerovej choroby sa podieľajú rôzne faktory. Dôležitú úlohu zohráva kokteil našich génov, ktorý nás robí zraniteľnými alebo naopak odolným voči okolitým fak-

OBROVSKÁ NÁDEJ PRE PACIENTOV S ALZHEIMEROVOU CHOROBOU: POMÔŽE IM OČKOVANIE?

to dokázali zvládať 5 rokov. „Bolo to aj pre mňa nesmierne psychicky náročné. Bál som sa nechávať ju doma samu, aj keď som pred ňou skrýval kľúče. K zabúdaniu sa však čoraz častejšie pridávala agresivita a vtedy som si uvedomil, že ju, žiaľ, musím umiestniť do špecializovaného zariadenia.“ Alzheimerova choroba je najčastejšou formou demencie. Na základe medzinárodných štatistík je

torom. Vek a životný štýl predstavujú najväčšie rizikové faktory. Starnutie ovplyvniť nedokážeme, ale všetko ostatné máme vo svojich rukách,“ vraví riaditeľ Neuroimunologického ústavu SAV Norbert Žilka. V súčasnosti sa vo svete realizujú desiatky klinických štúdií na rôzne lieky na toto ochorenie a niektoré majú zaujímavé výsledky. „Prinášajú nádej, ale potrebujú potvrdiť účinok na väčšom počte pacientov.

Dnes vieme potvrdiť len účinnosť imunoterapie zameranej na amyloidový proteín,“ vysvetľuje uznávaný vedec a dodáva: „V terapii sme konečne prelomili Maginotovu líniu, imunoterapia je schopná odstrániť z ľudského mozgu senilné plaky. Napriek tomu, že terapia zatiaľ nedokáže ochorenie zastaviť, je to veľký krok vpred vo výskume ochorenia. Diagnostika sa pomaličky presúva z mozgovo-mie-

chovej tekutiny do krvi. V okamihu, ako dokážeme diagnostikovať Alzheimerovu chorobu pomocou rýchlych krvných testov, budeme môcť začať celoplošný skríning zameraný na včasné odhalenie ochorenia.“

Svetoví slovenskí vedci
Imunoterapia má dve podoby – pasívnu, keď sa dodávajú hotové monoklonové protilátky, a aktívnu – vakcína stimuluje tvorbu protilátok v tele pacientov. A práve tento druhý spôsob je obrovským prínosom našich vedcov k riešeniu tohto problému. Nápad využiť vakcínu na liečbu Alzheimerovej choroby sa totiž zrodil priamo na Slovensku. Autormi konceptu sú Prof. Michal Novák a Prof. Eva Kontseková z Neuroimunologického ústavu SAV. „Princíp je pomerne jednoduchý, vakcína, ktorá obsahuje krátky úsek tau proteínu, stimuluje tvorbu špecifických

protilátok, ktoré cielia na chorobou zmenené formy tau proteínu v mozgu pacientov. Protilátky dokážu prinútiť lokálny imunitný systém, aby odstránil poškodený tau proteín priamo v mozgu a zamedzil tak jeho šíreniu,“ vysvetľuje riaditeľ ústavu Norbert Žilka s tým, že výsledky sú viac ako len sľubné. Vakcína dokázala zastaviť neurodegeneračný proces a s ním súvisiaci lokálny zápal v mozgu a spomalila sa progresia ochorenia. Navyše nemá žiadne vážne nežiaduce účinky. „V prvej fáze je vakcína určená na terapiu, pre pacientov v skorých fázach ochorenia. Ak sa potvrdí účinnosť v záverečnej fáze klinického skúšania, našim ďalším cieľom bude práve prevencia. Vďaka tomu, že už dnes dokážeme identifikovať ľudí v riziku, budeme schopní cielene podávať vakcínu tým, ktorí ju naozaj potrebujú,“ dodáva významný slovenský vedec.

Všetko je však zatiaľ v štádiu klinických testov. Pri optimistickom scenári by mohla byť vakcína schválená v rokoch 2028 – 2029.

„Vývoj nových liekov smeruje postupne k účinnej terapii. Avšak je pred nami ešte kus cesty, ktorú musíme absolvovať, aby sme dospeli k finálnemu riešeniu. Hovorí sa, že budúcnosť patrí kombinovanej terapii. Ale dnes už môžeme urobiť niečo v rámci prevencie, no to si vyžaduje aktívny prístup k vlastnému životu. Poznáme rizikové aj protektívne faktory, ak budeme pozorne načúvať, čo nám hovorí súčasná veda, dokážeme výrazne ovplyvniť naše šance smerujúce ku zdravému starnutiu,“ uzatvára Norbert Žilka.

Eva Sládková

WORKSHOP

AKO USTÁŤ FINANČNÚ KONTROLU

PONDELOK 3. 6. 2024

OD 10:00 DO 17:00

HOTEL SENEC V SENCI

Vyvarujte sa šoku a hrozbe vracania časti 100 – 150 tisíc € z dotácií, či súdnym sporom. Získajte správny právny názor, príklady z praxe a vzory riešení.

Prezenčný workshop je určený pre konateľov, riaditeľov, ekonómov a riadiacich manažérov v sociálnych službách.

MODERÁTOR:

Mgr. Anna Ghannamová

PRÍSPEVOK ZA WORKSHOP

Člen APSS v SR: 55 € (suma vrátane obeda)

Nečlen: 85 € (suma vrátane obeda)

PREDNÁŠATELIA:

JUDr. Juraj Gajdošík (špecialista na správne právo)

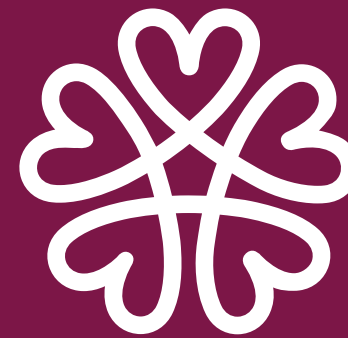
Mgr. Viera Filipová (MPSVR SR)

Ing. Juraj Andraško (hlavný kontrolór NSK)

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

V prípade záujmu o ubytovanie si ho každý hradí a rezervuje sám.

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

príloha

Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR

máj/2024

ZÁKLADY

REMINISCENČNEJ TERAPIE LÍVIA KATONA / 24

POZITÍVNE EMÓCIE KĽÚČOM

K DÔSTOJNEJ STAROBE JURAJ MIKLOŠ / 33

AKO ZÍSKAŤ MLADÝCH ZAMESTNANCOV?

PRISPŮSOBIŤ SA ICH POTREBÁM! DANIELA LUSKOVÁ / 38

BOLO TO VEĽKÉ VÍŤAZSTVO KEĎ SA VĎAKA ÚSILIU ASOCIÁCIE POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB (APSS V SR) A JEJ ZAKLADATEĽKE MILADE DOBROTKOVEJ PODARILO PRESADIŤ ZAVEDENIE PAUŠÁLU OŠETROVATEĽSKEJ STAROSTLIVOSTI DO ZARIADENÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB (PODĽA REZORTU ZDRAVOTNÍCTVA: ZARIADENIA SOCIÁLNEJ POMOCI). OD PRVEJ SUMY 3,50 € NA KLIENTA MESAČNE SME SA ĎALŠÍM TLAKOM, ARGUMENTOM A LOBINGU ZO STRANY ASOCIÁCIE A PREDSEDNÍČKY OŠETROVATEĽSKEJ SEKCIE APSS V SR ZUZANY FABIÁNOVEJ DOSTALI AŽ NA DNEŠNÚ SUMU 12,06 € NA KLIENTA MESAČNE.

Zvýšenie kompetencií opatrovateľiek

V praxi sa však čoraz viac stretávame s tým, že poisťovne sa snažia vyhnúť radikálnemu navyšovaniu badžetov v dôsledku zvýšenia sumy paušálu tým, že tlačia na zníženie klientov,

5 KROKOV K STABILIZÁCII OŠETROVATEĽSKEJ STAROSTLIVOSTI V ZSS

ZROVNOPRÁVNENIE OPATROVATEĽIEK NA OBZORE!

na ktorých sa ošetrovateľský paušál vzťahuje, vyhadzujú z faktúr poskytovateľov úkony a žiadajú to, čo pred tým nežiadali: rozpis služieb sestier v ZSS, aby preukázali, že na nočných službách ZSS sestry zväčša nemajú. Nepožaduje to však ani zákon, ani

zmluva s poisťovňami a preto je nutné otvoriť tento problém aj na pôde Asociácií zdravotných poisťovní, aj na pôde MZ SR. Aj v tejto súvislosti sa nám ako bumerang vracia problém diskriminácie opatrovateľiek v pobytových službách voči tým v teréne

tým, že pobytová nemôže podávať klientom lieky, pichať inzulín, či iné menšie ošetrovateľské úkony, zatiaľ čo tá v teréne áno. Mnohým poskytovateľom, ktorých nočné služby nepreukázu prítomnosť sestier, ale iba opatrovateľiek potom VŠZP vyhadzuje

z faktúr denné úkony súvisiace s „podávaním liekov“ sestrou. A to podľa argumentu: ak ich pacienti „požívajú sami s asistenciou opatrovateľky“ v noci, tak to tak rovnako môžu robiť cez deň. Aj preto sa predsedníčka APSS v SR Anna Ghannamová a predsedníčka sekcie ošetrovateľstva APSS v SR Zuzana Fabiánová stretli na MZ s Generálnym riaditeľom sekcie zdravia MZ SR Petrom Čvapekom a Riaditeľom Odboru ošetrovateľstva a iných zdravotníckych profesií Martinom Ballayom. Všetci sa zhodli na tom, že daný problém je nutné riešiť a už sa k tomu pripravuje aj úprava legislatívy. Mala by byť priechodná, keďže nutnosť zrovnoprávniť opatrovateľky v pobytových službách s tými v teréne, ktoré tieto úkony už klientom realizujú, zdôrazňuje od nástupu do funkcie aj štátny tajomník MPSVR SR Branislav Ondruš. Ak sa to podarí, opatrovateľky, ktoré dnes v praxi podávajú klientom lieky – lebo niet dostatok sestier a už vôbec ich nie je dostatok v ZSS – nebudú po schválení tejto legislatívnej úpravy „mimo zákon“ a lepšie budú aj štatutári zariadení sociálnych služieb. Ak sa ku kompetenciám opatrovateľiek pridajú aj iné jednoduchšie ošetrovateľské úkony (čo je v Rakúsku napríklad bežné), tak sa aspoň trochu vyrieši aj nedostatok sestier v ZSS. V tejto súvislosti by však mala následne akreditačná komisia MPSVR SR upozorniť certifikované školiace strediská a spoločnosti, ktoré realizujú kurzy pre opatrovateľky o pridanie nielen hodín do kurzov, ale najmä o pridanie výučby o týchto úkonov do školiaceho obsahu.

Pomôcť by sa malo aj zariadeniam krízovej intervencie, ktorým doteraz zákon neumožňuje vôbec poskytovať akúkoľvek ošetrovateľskú starostlivosť aj keby mali na to kvalifikovaný personál, pričom v praxi je to nutné, lebo aj do útulkov a nocľahární prichádzajú klienti, ktorí nutne potrebujú ošetrovateľské úkony ako aj následnú ošetrovateľskú starostlivosť. Na tom už MZ SR pracuje.

Priority APSS v SR v ošetrovateľskej starostlivosti v ZSS

Ďalším problémom je podľa Zuzany Fabiánovej „legislatívny záväzok

Zľava: Martin Ballay, Anna Ghannamová, Peter Čvapek a Zuzana Fabiánová

zariadení sociálnej pomoci poskytujúcich ošetrovateľskú starostlivosť spĺňať kritériá v zmysle §10a (konkrétne štandardný postup, ktorý predpokladá dostatok sestier, ďalej materiálne-technické vybavenie a vedenie zdravotnej dokumentácie) a to aj v prípade, že nemajú zmluvu so zdravotnou poisťovňou, a teda úhradu za ošetrovateľskú starostlivosť“. Je absurdné žiadať teda od poskytovateľov sociálnych služieb takú úroveň ošetrovateľskej starostlivosti, na ktorú nie sú pripravení, materiálne, finančne ani personálne. Najmä ak za

to nemôžu. Nie poskytovatelia, ale štát a politici zodpovedajú za to, že nemáme dostatok sestier, personálu ako takého a financií v systéme (na dlhodobú starostlivosť len 0,8 k HDP, pričom v ČR je to už 1,5 k HDP). Aj v Pláne obnovy a odolnosti, konkrétne v Komponente 13 sa uvádza, že cit.: „V zariadeniach sociálnych služieb bude zabezpečená kvalitná ošetrovateľská starostlivosť, aby boli odolnejšie na zvládnutie krízových situácií (pandémia, geriatrické komplikácie).“

Podľa vedenia sekcie ošetrovateľstva APSS v SR aby poskytovatelia takúto kvalitu zabezpečili vo všetkých zariadeniach sociálnych služieb pri súčasnom nastavení financovania a podmienok, je nutné zabezpečiť 5 nasledujúcich krokov:

1. Uvoľniť tzv. minimálne siete poskytovateľov zdravotníckej starostlivosti v regiónoch. Aby mohli zdravotné poisťovne zazmluvniť všetky zariadenia sociálnych služieb, ktoré žiadajú o zmluvu s poisťovňou, poskytujú ošetrovateľskú starostlivosť a zároveň spĺňajú kritériá na uzavretie zmluvy;

Nutnosť umožniť ošetrovateľskú starostlivosť aj v zariadeniach krízovej intervencie vzišla zo stretnutia zainteresovaných s verejným ochrancom práv JUDr. Róbertom Dobrovodským

2. Navýšiť finančné zdroje poisťovní aj pre ADOS a mobilné hospice v prípade, že preberajú starostlivosť o klientov zariadení sociálnych služieb. Lebo ak poskytovateľ sociálnych služieb (pomoci) nemá sestry, alebo ich nemá dostatok a Zákon 448/2008 o sociálnych službách mu prikazuje poskytovať aj základnú ošetrovateľskú starostlivosť, musí mať možnosť alternatívneho zabezpečenia a to využitie ADOS, či mobilného hospicu v blízkosti. To sa však nedá ak ADOS, či hospic služby odmietnu s odôvodnením, že im poisťovňa odmieta navýšiť počet úkonov.
3. Zabezpečiť primeraný tzv. „základný manažment zdravia“ (na základe novovytvoreného štandardu) vo všetkých „ostatných zariadeniach sociálnych služieb“, nielen v tých, ktoré v súčasnosti majú zmluvy so zdravotnou poisťovňou (odhadom 6 – 8 % poskytovateľov), aby nemuseli spĺňať také nároky ako zazmluvnení poskytovatelia.
4. V prípade nutnosti zníženie štandardov a to vtedy, ak sa nepodarí zabezpečiť dostatok zdrojov vo verejnom zdravotnom poistení, potom bude nevyhnutné, aby sa v zákone 576/§10a nepožadovalo plnenie štandardov a ďalších podmienok v zmysle

súčasnej podoby §10a od poskytovateľov, ktorí nemajú zmluvu so ZP, lebo poskytovatelia ich nemajú z čoho naplniť, nemajú na to zdroje.

5. Súčasne žiadame, aby do vyriešenia tohto problému, bolo pozastavená kontrola dodržiavania štandardných postupov u poskytovateľov, ktorí nemajú zmluvu so ZP.

Spracovala Eva Gantnerová

„Každý poskytovateľ sociálnych služieb má právo byť pripravený na poskytovanie a zabezpečenie primeranej zdravotnej starostlivosti pre svojich klientov. Máme celý zoznam nakopených problémov v ZSS v dôsledku medzier v systéme: málo sestier, málo a slabo platených opatrovateľiek a praktických sestier, nedostupnosť lekárov, pomôcok, liekov, zlyhávajúce včasné zabezpečenie liečby... Preto Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb zadefinovala 5 priorít, ktoré už začala s MZ aktívne riešiť“, uzavrela Zuzana Fabiánová

ZÁKLADY REMINISCENČNEJ TERAPIE

Reminiscenčná terapia sa zameriava na „reminiscenčný náraz“, termín ktorý psychológovia považujú na opis časového rozpätia, ktoré si ľudia v strednom a vyššom veku najľahšie vybavajú - zvyčajne medzi tínedžerským rokom a rannou dospelosťou.¹ Reminiscenčná terapia využíva všetky zmysly, aby pomohla ľuďom s demenciou zapamätať si udalosti, ľudí a miesta z ich minulosti.² Užitočná je aj pre ľudí s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou, ako aj s inými ochoreniami spôsobenými ochorením mozgu. Reminiscenčná terapia funguje, pretože využíva spomienky, ktoré sa počas mnohých rokov opakovali a opakovane sa k nim vracali. So správnymi spúšťačmi je možné tieto spomienky obnoviť a znovu sa k nim vrátiť. Vôňa obľúbeného receptu alebo zvuk obľúbenej piesne môžu vytvoriť nádherné spomienky. Reminiscenčná terapia je neformálny prístup, ktorý povzbudzuje dospelých, aby hovorili o minulých udalostiach pomocou rôznych nástrojov, ako sú staré obrázky

REMINISCENČNÚ TERAPIU VYTVORIL V ROKU 1963 PSYCHIATER ROBERT BUTLER, ABY POMOHLA LIEČIŤ STRATU PAMÄTI A STRATU KOGNITÍVNYCH SCHOPNOSTÍ U ĽUDÍ S DEMENCIOU.

a hudba, aby mohli zdieľať osobné príbehy, ktoré vyvolávajú pozitívne spomienky a emócie. Prostredníctvom reminiscencie sa jednotlivci môžu cítiť potvrdení, čo následne zlepšuje jeho sebaúctu, duševnú pohodu a sociálne interakcie.³

Techniky používané reminiscenčnej terapie

Vizuálne: Vizuály sú účinným spôsobom, ako sa vrátiť k minulým skúsenostiam a začať konverzáciu. Môže to zahŕňať prezeranie albumov, sledovanie rodinných filmov a prezeranie výstrižkov z novin.

Sluchové: Týka sa to hudby - ďalšieho skvelého prostriedku na vyvolanie šťastných spomienok a budovania

spojenia. Môže to znamenať počúvanie alebo spievanie piesní z mladosti danej osoby alebo jej obľúbenej kapely. **Chuť:** Chuť môže aktivovať sociálny pracovník, inštruktor sociálnej rehabilitácie. Môže to znamenať, že niekomu uvaríte obľúbené jedlo z detstva alebo recept príbuzného a potom sa ich spýtate, aké spomienky sa vám vybavajú. **Čuch:** Ide o používanie vône, ktoré môžu okamžite vyvolať spomienky a podporiť pocit pohody. Napríklad, keď osoba ovonia parfum alebo vonné sviečky, môže ju inšpirovať aby hovorila o anekdote.

Hmat: Dotýkanie sa predmetov, čítanie textúr, maľovanie alebo keramika, potom hovoriť o spomienkach spojených s objektom.

Výhody reminiscenčnej terapie:^{4,5}

- Zlepšuje náladu a niektoré kognitívne schopnosti
- Zlepšuje pohodu a správanie u prijímateľov s demenciou
- Vytvára intímne chvíle medzi sociálnym pracovníkom a prijímateľom
- Pomáha zmierniť depresiu a môže mať upokojujúci účinok
- Poskytuje obnovený pocit identity
- Pomáha zmierniť stres sociálnym pracovníkom a inštruktorom sociálnej rehabilitácie
- Vytvára pocit vlastnej hodnoty, sebadôvery, účelu a identity
- Znižuje izoláciu a podporuje socializáciu

matela aj sociálneho pracovníka, zahŕňa všetky zmysly a využíva verbálnu aj neverbálnu komunikáciu. Môže to byť praktická skúsenosť pre všetkých zúčastnených a často je dôležité používať rekvizity. Treba si byť vedomí časových rámcov a používať materiály zo spomienok. Napríklad, ak sa človek narodil v roku 1950 treba nájsť materiál zo 60 až 70 rokov 20. storočia, aby ste dosiahli maximálny účinok. Pokúste sa využiť predchádzajúce koníčky alebo záujmy prijímateľa. V porovnaní s konvenčnou medikamentóznou liečbou nemá reminiscenčná terapia žiadne závažné vedľajšie účinky.⁶ Reminiscenčná terapia môže byť účinným spôsobom ako urobiť opatrovateľskú skúsenosť odmeňujúcou pre opatrovateľa a osobu, ktorej sa poskytuje starostlivosť. Treba si uvedomiť, že niektorí ľudia s problémami s pamäťou to popierajú alebo jednoducho nevedia o svojich deficitoch. Môžu sa rozčúliť, ak sú požiadaní aby si niečo zapamätali, a nie sú schopní to urobiť. Namiesto toho ich povzbudte, aby si spomenuli na niečo zmysluplné z ich minulosti. Na Alzheimerovu chorobu neexistuje žiadny liek a reminiscenčná terapia nie je liekom, je to nonfarmakologická terapia. Spomienková terapia pomáha ľuďom tým, že potvrdzuje ich schopnosť dlhodobej pamäti. Ľudia s demenciou sa často cítia frustrovaní z obmedzení krátkodobej pamäti. Ale tým, že sa zameriame na veci, ktoré si pamätajú, môže reminiscenčná terapia pomôcť ľuďom s Alzheimerovou chorobou pociťovať, že ovládajú svoju pamäť a kognitívne schopnosti. Pri využívaní reminiscenčnej terapie pracujeme so spomienkami prijímateľa. Pri používaní tejto terapie podporujeme u prijímateľa spomínanie na všetky jeho dôležité životné udalosti: rodinný život, manželstvo, výchovu detí, vykonávanú prácu, záujmy, záľuby, kontakty s priateľmi. Do tohto procesu spomínania môžu prijímatelia zapojiť viac zmyslov. Vynára sa otázka, prečo seniori spo-

mínajú? Spomínanie je vlastne súhrn zdieľania skúseností, myšlienok a pocitov na reflektovanie a spomínanie na dôležité životné udalosti, ktoré pripomínajú prijímateľom si spomenúť čím a kým boli v minulosti a pomáhajú identifikovať seba samého v prítomnosti. Čo vlastne znamená, keď prijímateľ s demenciou hovorí, že „chcem ísť domov“? Keď prijímateľ s demenciou „sa pýta domov“, to častokrát poukazuje na absenciu pocitu domova, nie na samotný domov. Domov je pre nich taká spomienka miesta a času, ktoré poskytovalo bezpečie a pohodlie, kde sa cítili šťastnejší a kľudnejší. Toto miesto nemusí existovať fyzicky, ale môže byť aj imaginárne. Účelom je taktiež kvalitnejšie trávenie voľného času prijímateľov sociálnych služieb, zachovanie ich identity a sebavedomia, posilnenie a udržanie kognitívnych funkcií a pamäti, zníženie ich osamelosti prostredníctvom zdieľania ich spomienok pri skupinových aktivitách. V dôsledku zvýšenia kvality života prijímateľa sociálnej služby môže dlhšie samostatne vykonávať seba-obslužné činnosti. Metodický postup predstavuje samotnú reminiscenciu a techniku, s ktorými je možné pri spomínaní pracovať. Pri aktivizácii PSS sociálny pracovník alebo inštruktor sociálnej rehabilitácie má k dispozícii 13 individuálnych pracovných postupov reminiscenčnej terapie, ktoré aplikuje v individuálnom pláne prijímateľa sociálnej služby a tiež uvádza v týždennom a mesačnom pláne aktivít.

Ciele reminiscenčnej terapie:

- mobilizovanie a stimulovanie PSS k spolupráci
- zlepšenie stavu PSS
- podporiť dôstojnosť PSS
- zlepšiť komunikáciu s PSS
- zamestnávať myslenie a pamäť
- vrátenie minulých zmyslových vnemov a emócií
- aktivizácia duševnej činnosti PSS
- cielené vyberanie hlboko emocionálnych spomienok
- proces rehabilitácie
- eliminácia deficitov dlhodobej pamäte

PhDr. Livia Katona PhD.
riaditeľka ZpS Hrnčiarovce nad
Parnou, Šelpice a Horné Orešany

Zdroj: 1. Reminiscence Therapy and Activities for Seniors: A Place for Mom. Retrieved from <https://www.aplaceformom.com/resources/reminiscence-therapy-2>
2. Geller, H. (October 27, 2017). Benefits of Reminiscence Therapy. Retrieved from <https://eldercarealliance.org/blog/benefits-reminiscence-therapy/>
3. Ita Daryanti Saragih, Santo Imanuel Tonapa, Yao, C.-T., Ice Sepriani Saragih, & Lee, B.-O. (2022). Effects of reminiscence therapy in people with dementia: A systematic review and meta-analysis. Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing, 29(6), 883-903. <https://doi.org/10.1111/jpm.12830>
4. Cotelli, M., Manenti, R., Zanetti, O. (2012) Reminiscence therapy in dementia: A review. Maturitas 72, 303-205. Retrieved from https://www.academia.edu/68052874/Reminiscence-therapy_in_dementia_A_review
5. Woods, B., O'Phelan, L., Farrell, E.M., Spector, A.E., Orrell, M. (March 1, 2018) Dementia and Cognitive Improvement group. Reminiscence Therapy for Dementia. Cochrane Database System, Cochrane Library. doi:10.1002/14651858.CD001120.pub3 Retrieved from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6494367/>
6. Li, Mo MD, Lyu, J. MD, Zhang, Y. MD, Gao M. MD, Li W. MD, Ma X., MD. (December 22, 2017). The clinical efficacy of reminiscence therapy in patients with mild to moderate Alzheimer Disease. Medicine 96(51): e9381 doi:10.1097/MD.0000000000009381. Retrieved from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5758240/>
7. Janečková, H. a Vacková, M. (2010). Reminiscence: využití vzpomínek při práci se seniory. Praha: Portál.

LAUREÁTI DOBRÉHO SRDCA 2023

ZORGANIZOVAŤ STRETNUTIE LAUREÁTOV DOBRÉHO SRDCA POČAS ROKA JE VEĽMI KOMPLIKOVANÉ. NIELEN PRE ICH PRACOVNÚ VYŤAŽENOSŤ, ALE AJ PRETO, ŽE SÚ Z CELÉHO SLOVENSKA. VEĎ POZVANIE DO PREZIDENTSKÉHO PALÁCA JE VEĽKÁ POCTA. HLAVA ŠTÁTU - PREZIDENTKA ZUZANA ČAPUTOVÁ PREVZALA ZÁŠTITU NAD NÁRODNOU CENOU STAROSTLIVOSTI DOBRÉ SRDCE UŽ DRUHÝKRÁT.

Príhovor prezidentky SR
Zuzany Čaputovej:

Vážené dámy, vážení páni, teší ma, že dnes môžeme nadviazať na tradíciu slávnostných prijatí ocenených pracovníkov a pracovníčok v sociálnych službách. Je to oblasť, ktorá často ostáva mimo pozornosti verejnosti, médií a často - žiaľ! - aj politikov. Starostlivosť o iných je niekedy síce menej viditeľnou, avšak nevyhnutnou, tichou silou každej spoločnosti. Lebo kvalita života závisí práve od našej schopnosti postarať

sa o tých, ktorí potrebujú pomoc. Vás odborné poroty vybrali, ako tie najlepšie z najlepších, s dobrým srdcom na správnom mieste. Ste tu z rôznych sociálnych zariadení, pracujete na rôznych pozíciách, väčšina z vás má za sebou desiatky rokov služby v prospech odkázaných. Spája vás však jedno - svoju profesiu vnímate ako poslanie a vykonávate ju s veľkou dávkou ľudskosti, láskavosti, obetavosti, trpezlivosti, a niekedy aj na úkor vášho osobného života. Patrí vám za to hlboká vďaka i uznanie v podobe ceny Dobré srdce.

Obzvlášť chcem vyzdvihnúť, že špeciálne ocenenie Dobré srdce za výnimočný prínos pre sociálne služby ste dostali vy, pani Zuzana Stavrovská, naša historicky prvá komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím. Som rada, že po viacerých našich pracovných stretnutiach sa dnes môžeme stretnúť aj pri takejto slávnostnej príležitosti. Vážení hostia, vážené ocenené, želám vám do ďalších rokov práce v sociálnych službách pevné zdravie, silnú motiváciu a čo najlepšie podmienky na vykonávanie vašej náročnej misie.

Stretnutie s najvyšším ústavným činiteľom si laureáti Dobrého Srdca samozrejme nenechali ujsť. My sme tu príležitosť využili a urobili s víťazmi krátke rozhovory. Naši víťazi odpovedali na tieto otázky.

1. Prekvapila Vás nominácia v ankete Dobré Srdce?
2. Čo pre Vás znamená zisk Dobrého Srdca vo vašej kategórii?
3. Ako sa vnímate ako jeden z laureátov ocenenia?
4. Ako reagovala vaša rodina a priatelia na Vaše víťazstvo?
5. Zmenilo toto ocenenie nejako Váš prístup k vašej práci?
6. Ako vnímate Národnú cenu starostlivosti - Dobré Srdce a jej potrebu pre spoločnosť?
7. Stala sa Vám nejaká zaujímavá udalosť spojená s odovzdaním Dobrého Srdca

Katarína Magátová Víťazka v kategórii Sestra

1. Musím sa priznať, že som bola milo prekvapená, asi ako každý. Keď ma prihlasovala p. riaditeľka, ani by ma nenapadlo, že budem medzi nominovanými. Som len obyčajná sestra, ktorá má nadovšetko rada svoju prácu. Ako som už povedala aj na galavečere, že vôbec som ani nepomyslela na nomináciu a keď mi prišiel email, že som nominovaná, celá som triasla a znova som si to prečítala, či ozaj... Týmto chcem aj zo srdca poďakovať mojej úžasnej p. riaditeľke, ktorá ma prihlásila. Až neskôr mi prečítala príbeh, ktorý o mne napísala a ja som sa rozplakala. Mám obrovské šťastie, že naša p. riaditeľka je človek, ktorý si nesmierne váži našu prácu, vie nám pomôcť v pracovnom aj osobnom živote.

2. Táto nádherná cena pre mňa znamená ocenenie nielen mojej práce, ale ocenenie aj všetkých sestier pracujúcich v sociálnych službách. Je nás málo, stále sa len hovorí o sestrách v nemocniciach, ale akú náročnú máme prácu v zariadeniach, to si vie predstaviť málokto, o to vzácnejšie je získanie Dobrého srdca. Ale je to nesmierna pocta aj pre naše celé zariadenie a moje kolegyne, pretože spolu tvoríme skvelý tím. My nemáme po ruke vždy lekára, musíme správne zhodnotiť situáciu, aké má klient problémy, čo by sa dalo urobiť, aby to bolo správne a aby sme mu pomohli. Ale osobne je to obrovské poďakovanie za moju prácu, keďže pracujem ako sestra už skoro 20 rokov v sociálnych službách.

3. Myslím si, že pre všetkých nás je to obrovská pocta byť laureátom. Nesmierne si ocenenie vážim a zároveň z celého srdca ďakujem Asociácii poskytovateľov sociálnych služieb v SR, pretože nezabúdajú na nás pracovníkov v sociálnych službách. Na nás, ktorí sa každý deň staráme o našich klientov, aby sme im nielen poskytli kvalitnú starostlivosť, ale aj aby sme s nimi tvorili rodinu, aby sa na nás mohli spoľahnúť, že im vždy pomôžeme, poradíme a máme ich radi.

4. Môj drahý manžel, súrodenci, maminka, ale aj moja p. riaditeľka, všetci boli aj na galavečere. Pretože, ako som spomínala, už nominácia bolo niečo krásne a chcela som mať pri sebe mojich najbližších pri tomto nezabudnuteľnom zážitku a významnej udalosti. Samozrejme a samotné víťazstvo... niečo neskutočné. Plakali sme všetci... Všetci sme boli nesmierne šťastní, nespočetné gratulácie. Veľmi ma potešili aj bývalé kolegyne ale samozrejme aj známi, všetci sa zhodli „však ty si si to najviac zaslúžila, za tvoju ťažkú prácu“. To bolo pre mňa milé, že ma tak vnímajú aj iní ľudia. Najkrajšie bolo ale asi vyznanie môjho 6-ročného synčeka, keď som mu ukázala cenu a povedala, že som vyhrala, tak povedal: „maminka som na Teba veľmi hrdý“. A ešte som dostala ob-

rovské prekvapenie: nádherné kytice od mojich kolegyň v práci a mojej pani riaditeľky. Ja som zase pani riaditeľke podarovala symbolicky tiež darček v podobe srdiečka ako poďakovanie za to, že ona takým srdiečkom nášho zariadenia. Ďalšie prekvapenie mi dala moja rodina. Na Vianoce ma prekvapili obrazom zloženým z fotografií, ktorí dali profesionálne vyrobiť. Prvá fotografia je z mojich promócií a ostatné fotografie sú z galavečera ako aj z nášho zariadenia. Je to pamiatka na celý život a priznám sa mám ho zavesený v obývačke.

5. Ocenenie nijako nezmenilo môj prístup k práci, pretože vždy som sa snažila vykonávať svoju prácu čo najlepšie. Ale je to veľký záväzok, aj naďalej poskytovať pomoc ľuďom, ktorí ma potrebujú. Na druhej strane, mám dobrý pocit, že svoju prácu vykonávam dobre a vedľa to oceniť aj iní.

6. Ako som už spomínala z celého srdca ďakujem Asociácii poskytovateľov sociálnych služieb, že realizujú Národnú cenu starostlivosti Dobré srdce. Je dobré ukázať celej spoločnosti aké dôležité sú sociálne služby, ako sa staráme o ľudí vyžadujúcich starostlivosť, pretože v dnešnej uponáhľanej dobe nie každý môže zostať doma zo zamestnania a starať sa o svojich príbuzných. Občas sa z médií dozvedáme, čo sa robí v niektorých zariadeniach, ako nepekne sa správa personál voči klientom, čo vrhá „zlé svetlo“ aj na ostatné zariadenia. Preto je správne poukázať aj na zariadenia, kde sa klienti cítia dobre, je im vytvorené rodinné prostredie a majú zabezpečenú kvalitnú starostlivosť a o to sa snažíme aj v našom zariadení.

7. V priebehu vysielania galavečera mi volali viacerí známi, ktorí nevedeli, že som získala ocenenie. Napríklad manželov kolega z bývalej práce, ktorý mu hneď volal, že som v televízii, až skríkol a s plačom mu povedal, že plače od šťastia celá jeho rodina, že mi gratulujú a tešia sa spolu so mnou, že je to niečo neskutočné získať takého ocenenie. A takto volali viacerí.

Moje bývalé kolegyne z nemocnice mali v čase vysielania akútny príjem na oddelenie, tak sa venovali pacientovi, ale keď všetko urobili, vtom si spomenuli na galavečer a akurát zapli na oddelení televízor v momente, keď išli vyhlásiť víťazku v kategórii sestra. Povedali, že keď ma uvideli mali husiu kožu, aj keď videli, že som vyhrala, že to boli neskutočné emócie a že sú pyšné na svoju bývalú kolegyniu.

Slovenská katolícka charita Vít'az v kategórii Poskytovateľ

1. Viac ako ma nominácia prekvapila, ma na chvíľu zastavila a opäť priviedla k uvažovaniu o charitnom diele. Spoločenstvo pracovníkov charity po celom Slovensku zdieľa rovnaké hodnoty a verí v poslanie, ktoré denne svojimi aktivitami naplňa. Nepracujeme pre ocenenia a vďaku. Naším najvyšším ocenením je spokojný prijímateľ služby a pomoci.

2. Od momentu prevzatia ocenenia je to pocit hrdosti a zároveň veľkého záväzku pokračovať v službách pre odkázaných na pomoc. Na Slovensku je mnoho kvalitných poskytovateľov s odhodlanými ľuďmi nasadzovať sa v sociálnych službách v naozaj neľahkých podmienkach. O to viac si ceníme, že Slovenská katolícka charita bola nominovaným a oceneným poskytovateľom služieb.

3. Ja osobne som len štatutárom ocenej organizácie, v ktorej pracuje tak veľa skvelých a zapálených pracovníkov. Chceme vyjadriť vďaku a uznanie všetkým kolegyniam a kolegom. Ocenenie ich služby do ktorej sa nasadzujú

aj keď nie je pohoda a slniečko. Slúžia aj keď je nepriazeň počasia aj nepriazeň okolností. Cenu Dobré Srdce prinášam na viaceré pracovné stretnutia so spolupracovníkmi veď je to ich ocenenie☺.

4. Ako som povedal, ocenenou bola Slovenská katolícka charita a ja ako jej generálny sekretár som veľmi hrdý na službu, ktorú charita denne prináša potrebným doma aj v zahraničí. Podobnú hrdosť som videl aj v očiach blízkych ľudí. Byť „charitákom“ je poslaním, preto verím, že zapalujeme ľudí v našom okolí ohňom odhodlania, ktorým horia naše srdcia. Veď dobré srdce je nákazlivé. Sme vďační celej verejnosti a mnohým podporovateľom za priazeň a podporu.

5. Aj keď cenu Dobré srdce máme umiestnenú na dôstojnom mieste na ústredí Charity a veľmi si ocenenie vážime, naše poslanie a ciele zostávajú už takmer storočnicu pevné a stále. Byť blízko človeku. Človeku, ktorý je odkázaný na pomoc iných a sám si pomôcť nedokáže. Denne vidím, že viac ako 1600 pracovníkov Slovenskej katolíckej charity prijalo tento záväzok pre dobro blížnych.

6. Podujatie považujem za veľmi prínosné a potrebné. Nie je veľa príležitos-

tí a momentov, pri ktorých je ocenená práca v sociálnej oblasti. Dobré Srdce je dôstojným priestorom a nástrojom pripomínajúcim náročnosť, záslušnosť a prínos sociálnej práce. Želám tomuto podujatiu a oceneniu Dobré Srdce nech je povzbudením pre mnohých ocenených v budúcnosti. A tiež nech je významným prezentátorom sociálnych služieb pre verejnosť a zodpovedných, ktorí o podmienkach pre sociálne služby rozhodujú.

7. Nevieť, či je to zaujímavosťou, no určite bolo pre mňa povzbudením, keď sa po odvysielaní ozvalo viacero terajších či bývalých prijímateľov našich služieb so slovami vďaky a povzbudenia. To vie doslova zahriať pri srdci. Chceme ešte raz poďakovať za všetku podporu, priazeň a povzbudenia, ktoré sa Charite dostáva. Vďaka.

Miriam Orbisová Vít'azka v kategórii Odborný pracovník

1. Nominácia v ankete Dobré Srdce ma veľmi prekvapila, vôbec som ju neočakávala. S kolegyňou, s ktorou nás pani riaditeľka prihlásila do Dobrého Srdca 2023 sme srandovali, že keď nás môže prihlásiť, veď nás aj tak nevyberú☺. Sú určite lepšie a dlhšie pracujúce zamestnankyne v sociálnych službách, ktoré majú väčšiu šancu ako my.

2. Je to pre mňa nesmierna česť, ale zároveň aj záväzok, aby som si svoje povolanie, ktoré beriem ako poslanie, vykonávala naďalej aspoň tak dobre ako doteraz, s úctou a porozumením pre druhých ľudí.

3. Fuu, bol to pre mňa šok, prečo si z množstva skvelých pracovníkov v sociálnych službách vybrali práve mňa. Keď mi to časom celé došlo, bol to zvláštny pocit a úprimne hlboko vo vnútri cítim, že „cena je v dobrých rukách“ a som hrdá, že som ju získala.

4. Rodina a priatelia boli na mňa veľmi hrdí, povedali, že som si to

zaslúžila☺. Cez sociálne siete mi začali gratulovať k oceneniu známi, ale ozvali sa mi aj neznámi ľudia, že mi blahoželajú k oceneniu a prajú všetko dobré. Prijemný pocit, ktorý hreje pri srdci...

5. Myslím, že nie, môj prístup k práci je naďalej rovnaký, s porozumením, rešpektom, úctou a láskou pristupovať k našim seniorom a všetkým ostatným, ktorí potrebujú pomoc.

6. Národná Anketa Dobré Srdce je úžasný projekt, ďakujem jej autorom, že mali myšlienku zviditeľniť sociálnu sféru. Je veľmi potrebné, aby sa naša spoločnosť dozvedela o ľuďoch, ktorí pracujú v pomáhajúcich profesiách, pretože si myslím, že v našej spoločnosti, je „sociálne“ na chvoste, a to nielen po finančnej stránke, ale aj v rámci spoločenského postavenia. Sama som sa s tým stretla, že keď som povedala, že pracujem ako sociálna pracovníčka v zariadení pre seniorov, pozerali na mňa - nechcem povedať, že s opovrhnutím a pohrdaním, ale cítila som, že to nie je v našej spoločnosti pracovná pozícia, ktorú by si ľudia cenili a vážili. Predsa, nie

ste lekár, bankár či učiteľ, ste len zamestnanec v sociálnych službách. Sme ľudia žijúci v sociálnej spoločnosti, a myslím, že by sme mali byť viac tolerantní a chápací, pretože nik z nás nemôže vedieť, či raz nebude odkázaný na pomoc niekoho druhého, pracujúceho práve v sociálnych službách. Preto veľmi dúfam, že vždy tu budú medzi nami ľudia s „dobrým srdcom“ ochotní pomáhať druhým ľuďom, bez ohľadu na spoločenské postavenie či finančné ohodnotenie.

7. Nevieť, či je to zaujímavá udalosť, ale po odvysielaní sa mi ozvali ľudia, ktorých som nepoznala, a boli prajní, a to ma presvedčilo, že aj keď žijeme v ťažkom svete, stále sa nájdú dobrí ľudia s „dobrým“ srdcom, ktorých teší úspech aj neznámych ľudí.

Zuzana Stavrovská Výnimočný počin

1. Áno, táto nominácia ma veľmi prekvapila. Ako komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím som v predošlých ročníkoch bola pravidelne členkou odbornej poroty Dobré srdce, ktorá rozhodovala o výbere nominácií a vždy som to vnímala ako oceňovanie pracovníkov, ktorí pôsobia priamo či už v zariadeniach sociálnych služieb alebo v teréne pomáhajú odkázaným ľuďom. Najskôr som váhala, či vôbec takúto cenu môžem prijať, veď práve ja s kolegyňami a kolegami vstupujeme do zariadení sociálnych služieb, aby sme monitorovali dodržiavanie alebo porušovanie ľudských práv klientov v sociálnych službách, ktoré sú im garantované Dohovorom o právach osôb so zdravotným postihnutím. Našou úlohou je nielen upozorniť na zistené nedostatky a uložiť opatrenia na nápravu, ale s veľkou radosťou aj odovzdávame naše skúsenosti v tejto oblasti starostlivosti o ľudí so zdravotným postihnutím, radi aj chválime pozitívne prístupy všetkých zamestnancov v sociálnych službách. Máme cieľ podporovať rozširovanie kvalitných sociálnych služieb a zlepšiť starostlivosť v sociálnych službách a pomôcť. A tento prístup k výkonu monitoringov zaujal porotu ceny Dobré srdce, keď uvažoval o nominácii na cenu Výnimočný počin☺.

2. Veľmi si vážim takúto spätnú väzbu od poskytovateľov sociálnych služieb, vo vzťahu ku ktorým pôsobím, dá sa povedať, aj ako akýsi „kontrolný orgán“, pretože spolu s mojim tímom chodíme na monitorovacie návštevy do zariadení sociálnych služieb, kde dohliadame na dodržiavanie ľudských práv osôb so zdravotným postihnutím, a nie sú to len príjemné návštevy. Stretávame sa niekedy, žiaľ, aj s odmietavým postojom. Ale dôležité je, aby sme sa, či už my z pozície ÚKOZP, alebo poskytovatelia sociálnych služieb snažili o spoločný cieľ: aby ľudia so zdravotným postihnutím, klienti zariadení sociálnych služieb, mali zabezpečené dôstojné podmienky a náležitú starostlivosť a aby pri tom neboli porušované práva ľudí so zdravotným postihnutím. Na toto dohliadam a všetky moje usmernenia alebo uložené opatrenia na nápravu

smerujú k tomuto cieľu. Vážim si, že poskytovatelia sociálnych služieb v APSS v SR to vnímajú ako poradenstvo smerom k zlepšovaniu a zefektívneniu ich práce, ako akúsi spoluprácu, a nie kontrolu či sankcionovanie. Veľmi si vážim toto partnerstvo.

3. S hlbokým pocitom pokory som prijala toto ocenenie. V súvislosti s udeľovaním tejto ceny mám vždy na pamäti nespočetné množstvo ďalších ľudí, ktorí venujú svoje životy vznešenej misii sociálnych služieb. Každému opatrovateľovi či opatrovateľke, zdravotnej sestre, manažérovi, poskytovateľovi, profesionálovi a dobrovoľníkovi vzdávam svoju najhlbšiu vďaku. Každý z nich zohráva kľúčovú úlohu v životoch ľudí, ktorí takúto pomoc potrebujú a je pre mňa ctou byť v spoločnosti takýchto úžasných a nesebeckých ľudí. Obdivujem ich, že denno-denne pracujú s tými najzraniteľnejšími a pri tom všetkom vždy pracujú nielen hlavou a rukami, ale najmä srdcom, pretože viem, že sa môže stať, že človek pracujúci aj v takejto oblasti vyhorí a akosi „otupie“ a poľaví z ľudského prístupu. Je pre mňa ctou, že sa môžem ocitnúť spolu s ďalšími ocenenými ľuďmi v zozname ocenených.

4. Tešili sa spolu so mnou všetci blízki a podporili ma. Vedia a cítia, že moja práca ma pohlcuje a mnohokrát nemám čas na svoju rodinu, najmä na vnúčatá. Aj oni musia veľa krát znášať dôsledky môjho pracovného vyťaženia a som im vďačná, že to chápú a podporujú ma. Ale na druhej strane každú chvíľku, v ktorej nepracujem venujem svojej drahej rodine a záhrade.

5. Je to v každom prípade pozitívna spätná väzba a priniesla mi pocit zadosťučinenia, ale v práci pokračujem tak ako doteraz, v plnom nasadení a odhodlaní ďalej chrániť práva osôb so zdravotným postihnutím. Tento mandát, ktorý mi zverili poslanci NR SR, vykonávam, ako zvyknem hovoriť, na 150 percent☺.

6. Som hrdá, že patríť do komunity, ktorá si cení každý akt pomoci, bez ohľadu na jeho veľkosť. Národná cena starostlivosti DOBRÉ SRDCE je dôkazom významu sociálnych služieb v našej spoločnosti. Oceňuje tvrdú prácu a odhodlanie profesionálov, ktorí každý deň menia životy ľudí a nie je len uznaním individuálneho úsilia, ale aj odrazom kolektívnej práce všetkých

zapojených do sociálnych služieb. Považujem to za ocenenie pre nás všetkých a som nesmierne vďačná za túto česť. Veľmi si vážim všetkých zamestnancov v sociálnych službách, opatrovateľky a opatrovateľov, sestry, sociálnych pracovníkov a sociálne pracovníčky, odborných zamestnancov, manažérky a manažérov a všetkých poskytovateľov sociálnych služieb. Ich práca je nesmierne dôležitá a často veľmi zle finančne ohodnotená. Ľudia pracujúci v pomáhajúcich profesiách oveľa viac čelia vyhoreniu a frustrácii než iné profesie, pretože ide o nesmierne ťažkú prácu po fyzickej aj psychickej stránke. Dokonca, keď prišla pandémia ochorenia COVID-19, obetavo ostávali s klientmi v karanténe v zariadeniach, brali to ako svoju povinnosť a poslanie, často aj na úkor vlastného zdravia a žiaľ, aj životov. S ďakovaním im a oceňovaním ich obetavosti by sme preto nemali nikdy šetriť.

7. Tento krásny večer po ukončení natáčania televízneho prenosu bol plný úžasných dojmov, slz šťastia, rozhorovov ale aj smiechu. Vymieňali sme si zážitky so zamestnancami, s ktorými sme sa poznali z monitoringov. Po odvysielaní galavečera mi telefonovali a písali priatelia, známi aj rodina, a tešili sa so mnou z ceny, ktorú som dostala. Ďalšou významnou udalosťou bolo prijatie u pani prezidentky Zuzany Čaputovej so všetkými ocenenými laureátmi. Pani prezidentka sa zaujímala o našu prácu a mala možnosť aj obdivovať krásny umelecký kus ceny „Dobré srdce“, ktorý na stretnutie s pani prezidentkou priniesol jeden z ocenených.

Mária Kóšová

Vít'azka v kategórii Manažérka

1. Áno, prekvapila ma. Veľmi milo ma prekvapilo, že ma nominovali zamestnanci s ktorými tu už roky bojujeme za vytvorenie druhého domova a príjemného prostredia pre našich klientov.
2. Ja som vyštudovaná detská sestra. V čase keď som študovala, nás učili byť empatickou a vcítiť sa do iného človeka. Tento postup prerástol do sociálneho cítenia a v súčasnosti aj v pozícii riaditeľky viem prijať, vžiť sa a pochopiť život našich klientov. Ocenenie je pre mňa uznaním a ocenením môjho 40 ročného pôsobenia v sociálnej sfére a doterajšieho úsilia pri naplňovaní všetkých potrieb, snov, cieľov a vytvorenie pocitu bezpečia, pohody, lásky a príjemného prostredia.
3. V sociálnej sfére pracuje množstvo skvelých odborníkov. Je to príjemný pocit, keď niekto vidí a ocení moju prácu, vidí snahu a výsledky a zrazu sa ocitnem na pódiu vo svetle reflektorov, všetci sa usmievajú a tleskajú. Cítim sa šťastná, spokojná a prežívam silné emócie.

4. Vo svojej rodine mám po celý život mimoriadnu podporu a nomináciu a víťazstvo prežívali spolu so mnou na samotnom slávnostnom galavečeri. Moja malá vnučka sa od dojatia rozplakala. V nasledujúcich dňoch mi telefonovalo veľa známych a priateľov, písali mi rodičia niektorých klientov, kolegovia a gratulovali mi k dosiahnutému úspechu.
5. Sledujem trendy a novinky v sociálnej oblasti a vždy prichádzam s novými nápadmi a inovatívnymi postupmi, projektmi. Plním sny a špecifické požiadavky klientov a snažím sa nevidieť prekážky. Mravenčou tímovou spolupracou vždy dosiahnem očakávaný výsledok. Ak sa tento výsledok dostaví, vždy ma to posunie k ďalšej výzve. Tak ako ma kolegyňa charakterizovala v medailóne, stále a každému tvrdím: "Všetko je možné len treba chcieť!" A ja chcem veľmi. Chcem aby aj ľudia so zdravotným znevýhodnením žili plnohodnotný život a boli súčasťou našej spoločnosti, nášho života. Takto to funguje v našom okolí a takto si to predstavujem aj v celej spoločnosti. Aj doteraz som ku svojej práci pristupovala veľmi zodpovedne ale od získania

ocenenia si viac vážim svoju prácu, vážim si ľudí, ktorí so mnou spolupracujú a predovšetkým klientov, ktorí ma svojou úprimnosťou a otvorenosťou posilňujú a motivujú.

6. Je to vynikajúci nápad a myšlienka, a tým, že je to národná cena a oceňovanie sleduje množstvo ľudí, tým sa informácie o integrácii zdravotne znevýhodnených občanov dostávajú do povedomia širokej verejnosti. Táto skutočnosť nám v konečnom dôsledku uľahčuje našu prácu a to tak, že ich vie prijať aj komunita zdravej populácie a „naučia sa žiť spolu s nimi a nie vedľa nich“.
7. Vysielanie sledovali aj klienti nášho zariadenia a ráno ma už čakali, blahoželali mi, objímali ma a úprimne sa tešili z môjho víťazstva.

Marta Valovičová

Vít'azka v kategórii Opatrovateľka

1. Úprimne Vám poviem, bola som veľmi prekvapená, O tomto projekte som vôbec nevedela a milo ma prekvapila naša pani starostka, že ma prihlásila. Patrí jej veľká vďaka. Pár dní som mala starosti okolo toho, ako zvládnem cestovanie do Bratislavy aj ako to celé bude.
2. Toto ocenenie Dobrého Srdca pre mňa znamená veľmi veľa. Hlavne preto, že naše poslanie byť opatrovateľkami aj v staršom veku, je aspoň nejak ocenené. Opatrovanie je naozaj poslaním a aj za ostatné opatrovateľky a opatrovateľov veľmi pekne ďakujem.
3. Nevnímam sa nejak špeciálne, keďže mi je moja práca úplne prirodzená a robím ju rada a od srdca. Som určite poctená a vďačná, že som mohla byť takto ocenená. Predsa len, roky pribúdajú a sily ubúdajú. Z ocenenia sa teším, tak aj moja celá rodina, blízki aj členovia klubu dôchodcov u nás v obci Banka, kde som 16 rokov predsedníčkou. Tí sa z ocenenia veľmi tešili a keď vidím úsmev na ich tvári, veľmi ma to naplňa a dáva silu pokračovať ďalej.
4. Na galavečer do Bratislavy išli so mnou moje dve dcéry, vnuk a taktiež

naša pani starostka. Po vyslovení môjho mena sme boli z víťazstva prevapení. Samozrejme dojatie sa nedalo skrýť, obajtia a slzy radosti patrili k tomu. Na pódium mi dopomohol vnuk, ktorý mi povedal „,babička, ja som na teba tak pyšný a po tvári mu tiekli slzy. Pre mňa a dúfam, že aj pre ostatných to bol naozaj nezabudnuteľný okamih a v mojom živote jeden z tých najkrajších. Neskutočné množstvo gratulácií od rodiny, susedov, priateľov, obyvateľov obce Banka. A tých telefonátov, SMS a odkazov na fc stránke, to bolo krásne počúvať a čítať, ako sa každý tešil so mnou. Moje 4 deti vravia, že majú najlepšiu maminu na svete. Tie slová ma hrejú pri srdiečku.
5. Toto ocenenie nezmenilo môj prístup k mojej práci. Ja svoju prácu robím s láskou. Nevieť, čo by sa mohlo zmeniť. Pre mňa je už len ocenenie, keď vidím a dokážem vyčariť úsmev na tvári ľuďom, ktorí sú odkázaní na pomoc a môžem im mojou maličkosťou aspoň nejakú pomôcť. Opatrovanie pre mňa znamená poslanie. Preto 43 rokov ma od tejto práce nič neodradilo.
6. Národnú Anketu Dobré Srdce vnímam, ako veľmi pozitívnu pre našu spoločnosť. Je dôležité, aby boli ľudia

motivovaní a inšpirovaní životnými príbehmi, ktoré dokážu pohľadiť srdce aj dušu v tomto svete. Takýchto ocenení by ľudia podľa mňa uvítali viac aj v rôznych iných odvetiach. Táto anketa len poukázala na dobrosrdečnosť a láskavosť pre tých najzraniteľnejších. Ľudia sa cítia aspoň trochu povšimnutí a podporení. Doba nie je ľahká a každé povšimnutie človeka a aj celé jeho okolie oživí, dá novú energiu a dôvod na radosť. Takže za mňa veľmi Vám držím palce aj do budúcich projektov, na podporu pracujúcich ľudí, pre ľudí.

7. Príjemných zážitkov po mojom ocenení bolo veľa. Stala sa mi taká príjemná udalosť. Na ulici ma oslovila neznáma staršia pani, že či sa môže niečo spýtať, či som tá opatrovateľka, čo vyhrala Dobré srdce. Keď som povedala áno, pani ma objala a popriala mi veľa zdravia, aby som mala ešte dostatok síl pomáhať. Potešilo ma to.

Spracoval: Juraj Mikloš

HARTMANN

Spájame svoje sily, aby sme mohli pomáhať

Už 3 roky vzdelávame a pomáhame tým, ktorí zasvätili svoj život pomoci ľuďom v zariadeniach sociálnych služieb.

NADAČNÝ FOND
HARTMANN

rok 2023

65

PODPORENÝCH
OPATROVATEĽOV/
OPATROVATELIEK

rok 2022

45

PODPORENÝCH
OPATROVATEĽOV/
OPATROVATELIEK

rok 2021

46

PODPORENÝCH
OPATROVATEĽOV/
OPATROVATELIEK

Chceme pomáhať ešte viac.
Staňte sa partnermi.

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

Certifikované

OEKO
TEX®

-10 %
s kódom
APSSVSR

**Asociačná zľava platí do 31. 8. 2024
po zadaní unikátneho kódu**

„APSSVSR“

do poľa „Pridať darčekový certifikát“.

Platí aj na už zľavnené produkty.

Užite si spánok v prémiových **obliečkach, paplónoch, vankúšoch, prestieradlách,**
či **matracoch** od slovenského výrobcu **Áčko a.s. Ružomberok.**

Zľava sa vzťahuje na celý nákup v eshope www.acko.sk.

www.acko.sk

Dlhodobá sa komplexnej problematike tzv. sociálnych technologických systémov venuje aj aliancia Hight Tech Park. Sústreďuje sa najmä na telemedicínsku časť a asistenčné technológie. Asistenčnými technológiami nazýva také riešenia, ktoré dominantne cielia na ľudskú populáciu s určitou formou hendikepu. Týka sa to najmä spojeného prejavu starnutia organizmu a zhoršeného zdravia. Problematika rýchleho starnutia ľudskej populácie predstavuje vážny celosvetový problém a krajiny sa snažia a investujú do hľadania najefektívnejších riešení. Dopady skvalitňovania a predlžovania života na ľudskú spoločnosť budú veľké. Je neodškriepiteľné, že technológie dnes pomáhajú lekárom úspešne predlžovať

POZITÍVNE EMÓCIE SÚ KLÚČOM K DÔSTOJNÉMU STARNUTIU

NOVODOBÉ TECHNOLOGICKÉ PRÍSTUPY A VÝDOBYTKY NEPOCHYBNE ZLEPŠUJÚ PROCES STARNUTIA ČLOVEKA. NIEKTO BY MOŽNO POVEDAL, ŽE JE AŽ PARADOXNÉ AKO NA ČORAZ STARŠIEHO ČLOVEKA TREBA ČO NAJVYSPELEJŠIE (NAJMLADŠIE) TECHNOLOGIE.

vať ľudský život. Avšak v súčasnosti zatiaľ prehrávame iný súboj. Nedarí sa zaistiť, aby si starnúca populácia mohla svoj predĺžený život užiť dôstojne, v primeranom zdraví a bez záťaže na celú spoločnosť. Ľudia sa dožívajú viac rokov, ale sú aj dlhšie a viac chorí. A práve tieto fakty zvyšujú nároky na sociálnu starostlivosť. Tá však začína postupne kolabovať a to takmer vo všetkých krajinách Európy. Starnúce obyvateľstvo už nemá toľko energie a mladšie ročníky nemajú záujem. Z výsledkov väčšiny prieskumov vyplýva, že starnúca populácia chce v drivej väčšine, pokiaľ jej to fyzická kondícia umožní, starnúť vo vlastnej domácnosti. Ak vzniká potreba umiestnenia do zariadení sociálnych služieb, očakávajú prijímatelia dôstojné prostredie. Dnes si jeho kvalitu už bez podporných technológií a systémov nevieme predstaviť a vývoj ukazuje, že v blízkej budúcnosti sa nároky budú len a len zvyšovať.

Výskum v ČR – „Living Lab“

Living Lab je miesto kde vo vlastných domácnostiach žije 120 ľudí, prebieha tu vývoj a testovanie riešení na zlepšenie života. Súčasťou vývojového tímu TELMED HTP je skupina kardiológov z VFN Praha. Dlhodobým zisťovaním sa potvrdilo, že emočný stav starnúceho človeka má na jeho celkový životný prejav a následný vývoj fyzického stavu podstatne väčší vplyv ako sa doteraz predpokladalo. Z výsledkov jasne vyplýva, že pokiaľ sa zameriame na využitie vhodných asistenčných technológií na podporu a udržanie pozitívneho emočného stavu starnúceho človeka v jeho vlastnom domácom prostredí, tak aj v prostredí zariadenia sociálnych služieb docielime lepšie výsledky, ako len pomocou medikamentov udržiavať jeho fyzický zdravotný stav. Starnúce obyvateľstvo dosahuje dôstojnejšie prejavy života ak bola aplikovaná podpora pozitívneho emočného stavu. Často sa tak darí znížiť aj množ-

stvo užívaných liekov a tým aj chemickú záťaž organizmu. Veľmi významným prvkom práce s pozitívnu emóciou je výrazne nižšia ekonomická náročnosť a to nie len pre užívateľa samotného ale aj spoločnosť – teda sociálne a zdravotné poisťovne. V rámci Living Lab-u sa spoločnosť TELMED HTP venuje výskumu podpory pozitívnej emócie u starnúceho obyvateľstva s priamym využitím asistenčných technológií. Robí to prostredníctvom emočných aktivátorov. Jedným z nich je **Asistenčný box**. Je to kompaktné zariadenie vo forme integrovaného tabletu, ktoré ponúka voliteľné funkcie ako asistent, SOS tlačidlo, telemedicínu, pripomienku liekov, prehrávanie audio knihy, vyhodnocovanie cvičenia, pocitové dotazníky, komunitné priateľstvo, hudbu, telefón, internetové televízie či zostavenie

nákupného zoznamu. Zaujímavé využitie má aj **Multisenzorická „zenová“ miestnosť**. Špeciálne vytvorený priestor využíva pôsobenie svetla, zvuku a vône na ľudský organizmus a umožňuje tak pomocou vytvorených intervenčných blokov pozitívne upraviť ľudský emočný stav. Do aktivizátorov je zaradená aj **Virtuálna realita**. Ponúka zážitky ako návštevy miest, do ktorých sa chcel prijímateľ pozrieť až po splnení tajných túžob vrátane sexuálnych. Špeciálnou a vysoko sofistikovanou technológiou je tzv. **PW**. Umožňuje pôsobiť pomocou svetla a zvukov na mozgovú energetickú centrá so zámerom naladiť mozgovú vlnu do konkrétnej vlnovej dĺžky – alfa, beta. Unikátnym a veľmi špecifickým asistentom je **Robot Robin**. Má 110 centimetrov, pripomína usmievavé dieťa s veľkými očami a aj jeho modré džínsové nohavice tiež neboli vybrané náhodne. Je aktívnym prvkom tzv. emočnej asistencie a výborne funguje nielen ako výuková pomôcka, ale aj ako tele-medicínsky kiosk. Keď sa vedci spoločnosti TELMED HTP rozhodovali aké robotické zariadenie vytvoria pre tieto účely, boli konfrontovaní zaujímavým paradoxom. Zistili, že čím je robot viac humanoidný a teda pripomína skutočného človeka, tým viac užívateľa vydesí. Nakoľko pri asistenčných aktivátoroch je dôvera a prvý kontakt základ, zariadenie výzorom človeka nepripomína. Samotný Robin najlepšie pracuje s pripojením internetu. Je ovládateľný hlasom, diaľkovým ovládačom, pohybovým senzorom alebo vzdialeným počítačom. Dokáže sa pohybovať všetkými smermi, otáča hlavou a reaguje na dotyky. Jeho využitie je naozaj širokospektrálne a využívaný je vo viacerých oblastiach.

V zariadeniach sociálnych služieb plní úlohu spoločníka prijímateľov a zároveň ako telemedicínsky kiosk. Výborné zvláda komunikáciu aj v slovenskom jazyku a to na rôzne témy, púšťa pesničky, tančuje, pracuje s encyklopédiou, hovorí vtipy, hrá hry ako piškvorky, šach či bingo. Ako tele-medicínske zariadenie sníma tep, teplotu, EKD či glykémiu. Aj v iných prostrediach vie byť skvelým spoločníkom. Je pripravený na úlohu nemocničného klauna a najmä na nemocničných oddeleniach pre deti sa dá použiť aj ako prostriedok distančného vzdelávania. Vzhľadom na fakt, že väčšina seniorov má záujem ostať vo svojej domácnosti čo najdlhšie, je výborným asistentom aj v tomto prostredí. Dokáže pomáhať s emočným tlakom ako je napríklad strata životného partnera, pomáha pri prekonávaní ťažkých chorôb a dopadov rekonvalescencie a je schopný podporiť užívateľa aj pri návrate do bežného života. Robot Robin je moderným prostriedkom v oblasti emočnej asistencie. Je možné ho dynamicky prispôbiť konkrétnym potrebám, ktoré vychádzajú z nárokov súčasnej ale aj budúcej sociálnej problematiky.

S postupujúcim vekom prichádza u každého z nás k zmenám prejavu vlastnej sexuality a jeho vnímaniu, resp. jeho postupnému utlmovaniu v nadväznosti na ukončenie prírodou nastaveného ľudského reprodukčného procesu. Medicínske fakty však hovoria jasne – púť u ľudí nikdy úplne nezaniká. Aj napriek tomu ho v prípade staršej populácie najmä tá mladšia považuje za niečo zvláštne, trápne či nemiestne. U staršieho obyvateľstva táto téma často vyvoláva pocity hanby a trápnosti. Žiaľ, práve toto vedie často k neprirodzenému potláčaniu pudov, alebo uspokojovaniu potrieb nie vždy dôstojnou formou, čo celú situáciu ešte viac komplikuje. O to viac v komunitných zariadeniach sociálnych služieb. Aj preto je súčasťou „Livink Labu“ diskretná časť, kde sú umiestnené 4 silikónové figuríny v životnej veľkosti. Dve z nich sú umiestnené na špeciálnom dvojložku, s motoricky sa pohybujúcimi matracami, ktoré umožňujú vertikálne nastaviteľné kmitanie. Práve tu si môže užívateľ slobodne nadefinovať situáciu, ktorá umožní splniť aj jeho tajné sny. Ďalšie dve figuríny tvoria pre užívateľa spoločnosť v koncepcii pomenovanej – „Nebud' v kine sám“. Užívateľ si môže prisaďnúť k figuríne a opäť si zvoliť scénu rozmiestnenia, svetelnú atmosféru a spoločne si pozrieť vybranú video projekciu – od prírodopisných, historických a cestopisných až k erotickým filmom. Pre zabezpečenie súkromia a komfortu užívateľa je samotné audio z filmu pustené iba cez slúchadla. Celý proces samozrejme prebieha s absolútnym rešpektovaním dôstojnosti a súkromia človeka, bez prítomnosti kohokoľvek iného v jeho okolí. Prijímateľ si tak slobodne volí formu a úroveň emočnej intervencie.

Spracoval: Juraj Mikloš

Nezvyčajným asistenčným aktivátorom sú **silikónové figuríny**. Sexualita patrí medzi základné ľudské pudy. Akékoľvek neprirodzené ovplyvňovanie či potláčanie tohto pudu z dôvodu veku, či diagnózy jedinca môžu spôsobiť veľmi závažné zdravotné komplikácie. Naopak, práve touto formou sa mnohí zbavujú aj agresivity.

Malá oslava v každej chvíli

www.shebowinery.com

SVITÁ DOMÁCEJ OPATROVATEĽSKEJ SLUŽBY NA LEPŠIE ČASY?

SLOVENSKO STARNE, DOŽÍVAME SA STÁLE VÝŠŠIEHO VEKU (ČO JE, SAMOZREJME, SKVELÁ SPRÁVA), PRIBÚDA NÁM SENIOROV, ALE ROVNOCENNE NEPRIBÚDAJÚ DETI. PROBLÉM NAVYŠE TKVIE V TOM, ŽE NA STARNUTIE POPULÁCIE NIE SME DOSTATOČNE PRIPRAVENÍ. ODBORNÍCI DLHO BIJÚ NA POPLACH, ŽE TREBA VÝRAZNE POSILNIŤ SEKTOR SOCIÁLNYCH SLUŽIEB. ZATIAĽ JE VŠAK ZARIADENÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB STÁLE MÁLO A OPATROVATEĽIEK V DOMÁCOM PROSTREDÍ TAKISTO. TÚTO NÁROČNÚ PRÁCU SA TOTIŽ ZA AKTUÁLNE PLATY ZÁUJEMKYNE VEĽMI NEHRNÚ ROBIŤ. JEDNODUCHO, NEDOSTATOK FINANCIÍ JE TU CÍTIŤ Z KAŽDÉHO ROHU.

„Slovensko patrí na chvost krajín OECD, kde sa obyvatelia dožívajú staroby v zdraví a stále viac ľudí je odkázaných na pomoc. Zároveň, podľa realizovaného prieskumu si až 93 percent Slovákov a Sloveniek želá v prípade zhoršenia svojho zdravotného stavu zostať v domácom prostredí. Spúšťame preto nový projekt domácej opatrovateľskej služby za 100 miliónov eur, ktorý pomôže takmer 13-tisíc ľuďom. Je to dobrá správa nielen pre nich, ale pre samotné mestá a obce, ktorým podávame pomocnú ruku v ich kompetencii a na dva roky ich takto finančne odľahčíme,“ uviedol minister práce, sociálnych vecí a rodiny Erik Tomáš.

Poskytovatelia opatrovateľskej služby v mestách a obciach, ale aj neverejní poskytovatelia, ktorí boli do projektu zapojení už v predchádzajúcom období môžu žiadať o refundáciu personálnych výdavkov na opatrovateľky aj späť za obdobie od júla 2023 do decembra 2023. Zároveň, môžu všetci registrovaní poskytovatelia sociálnych služieb žiadať o príspevky za konkrétne vykonané hodiny opatrovania. V nasledujúcich dvoch rokoch – na pokračovanie projektu – pôjde na tento účel takmer 100 miliónov eur.

„Žiadosti si môžu oprávnení žiadatelia - poskytovatelia podávať už od marca tohto roka, pričom im späť zaplatíme náklady na hodiny opatrovania, ktoré im vznikli už od 1. januára 2024. Týmto spôsobom potrebujeme posilniť kapacity poskytovania domácej opatrovateľskej služby, podporujeme nábor nových ľudí a tiež zvyšovanie kapacít v teréne,“ spresnil štátny tajomník rezortu práce Branislav Ondruš.

A ako sa na to pozerajú samotní poskytovatelia? Ako sme zistili, projekt vítajú a veria, že bude smerovať k systémovým zmenám v zabezpečovaní sociálnych služieb.

„Tento spôsob riešenia problému dofinancovania opatrovateľskej služby za minulé etapy projektu bol dlho očakávaný a považujeme ho za pozitívny. Oceňujeme, že napriek počiatočným nejasnostiam a ťažkostiam kde hrozilo, že niektorým poskytovateľom,

ktorí investovali do tejto verejnej služby svoje, alebo požičané peniaze sa nebude späť nič refundovať sa problém vyriešil a že domáca opatrovateľská služba bude s podporou štátu a obcí pokračovať aj po skončení financovania projektu z peňazí EÚ. Rozhodujúce bude, ako sa upraví a zmení zákon o sociálnych službách a ako sa podarí zrealizovať reformu financovania sociálnych služieb“ vraví riaditeľ neziskovej organizácie Seniorka Miroslav Mlynár. Pochvaľuje si aj spoluprácu s pracovníkmi úradov práce, ktorí sú podľa neho ochotní, no napriek tomu v mnohých situáciách poradiť jednoducho nevedia, keďže doteraz sa orientovali skôr v dávkach sociálnej pomoci a nie v téme sociálnych služieb. „Spolupráca je v počiatočnej fáze projektu veľmi dobrá, ale zároveň aj málo „plodná“, čo sa týka potrebných informácií, lebo zamestnanci buď ešte nie sú dostatočne zaškolení alebo dostávajú strohé informácie z Ústredia práce soc. vecí a rodiny. Žiaľ, mnohé informácie chýbajú aj úradníkom aj poskytovateľom,“ vraví Miroslav Mlynár. Upozorňuje aj na problémy s výpočtami sumy pre poskytovateľov a hlavne – na priveľa papierovania. „Zdá sa nám, že ostávame v byrokratickom kruhu. Napríklad, vykazovanie poskytnutých hodín opatrovateľskej služby bude v dvoch tabuľkách vo formáte excel a bude aj vo forme nahrávania údajov do informačného systému. Všetky tieto údaje budú teda uvádzané duplicitne. Načo a teda prečo? Pri prípadnej finančnej kontrole na mieste sa bude skúmať aj úhrada klienta za poskytnutú opatrovateľskú službu (vo forme faktúry),“ dodáva.

Poskytovatelia teda projekt vítajú, aj novinku, že v tomto prípade bude pilotne posudzovanie odkázanosti na službu robiť Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (doteraz posudzovanie robila samospráva: kraje, obce a mestá). Toto rozhodnutie rezortu berú ako „pilot“, ktorý má „vychytať“ problémy v reforme posudkovej činnosti, ktorá je zakomponovaná v Pláne obnovy a odolnosti rovnako ako reforma financovania sociálnych služieb. Chcú veriť, že obe reformy budú dôležitými krokmi k zlepšeniu legislatívneho a finančného prostredia sociálnych služieb na Slovensku.

Eva Sládková

AKO ZÍSKAŤ MLADÝCH ZAMESTNANCOV? PRISPÔSOBIŤ SA ICH POTREBÁM!

AJ KEĎ ČESKÁ REPUBLIKA NEMÁ PODĽA EUROSTATU TAK NEPRIAZNIVÉ UKAZOVATELE AKO SR, ROVNAKO AKO INÉ KRAJINY EÚ MÁ NEDOSTATOK ZAMESTNANCOV V SOCIÁLNEJ SLUŽBÁCH A VZHLADOM NA DEMOGRAFIU SA POČTOM ODKÁZANÝCH BUDE ZVYŠOVAŤ AJ NEDOSTATOK PERSONÁLU.

V ČR bolo k 31. 12. 2021 presne 198 475 občanov nad 85 rokov. K 1. 1. 2030 ich už bude 293 687 a k 1. 1. 2050 ich bude neuveriteľných 505 383. Pritom už dnes hlási 59% organizácií, ktoré poskytujú dlhodobú starostlivosť nedostatok personálu. Odhadom chýba dnes v ČR 2 826 zamestnancov v sociálnych službách z toho 708 so zdravotníckym vzdelaním.

Pritom v Čechách stále nemáme schválený personálny normatív. Je ešte len v legislatívnej príprave a uvažuje sa o normatíve 0,265 pracovníka na prijímateľa v službe Domov pre seniorov (v SR obdoba ZPS) a 0,31 pracovníka na prijímateľa v Domove so špeciálnym režimom (v SR obdoba SZ). Ak bude normatív schválený, tak bude chýbať v sociálnych službách ďalších 1 000 zamestnancov a ich alokácia do služieb si vyžiada 24 miliónov eur zo štátneho rozpočtu. Pritom pre stabilizáciu zamestnancov v sociálnych službách sme už v ČR čo to urobili. Mzdy sa zvyšovali na tri etapy a dnes je v Čechách priemerná čistá mzda pracovníka v sociálnych službách na úrovni 1 500 eur mesačne. Vzhľadom na prichádzajúci nárast odkázaných do systému je však nutná ďalšia stabilizácia. Jej hlavné aspekty sú:

1. Nové zdroje

- a) nutný prílev zamestnancov z tretích krajín (Ukrajina – už dnes 1000 zamestnancova, Filipíny, Mongolsko, Uzbekistan)
- b) nutný prílev mladej generácie a prispôsobenie sa jej požiadavkám

2. Spravodlivé mzdy a ich postupné dorovnanie sa k priemernej mzde v hospodárstve

3. Zmysel práce

- a) Narastá s rastom podielu odkázaných
- b) Narastá s úsilím vynaloženým na vzdelanie

4. Pracovné podmienky

- a) Znižovanie záťaže – kompenzácia záťaže
- b) Dostatok pracovníkov
- c) Využívanie technológií
- d) Rešpektovanie rodinného života (skrátene úväzky)

A čím by sme mali osloviť mladú generáciu, aby mala záujem o prácu v sociálnych službách? Na čom jej záleží? Uprednostňuje kompetentné vedenie: t. j. schopného, ale ľudského šéfa, úzku väzbu a mentoring od priameho nadriadeného, malé tímy, nové metódy zácviku. Potrebuje mať zmysel práce: záleží jej na povesti firmy, značke zamestnávateľa, na dopade vlastnej práce a kariérnom postupe. Trvá na rovnováhe práce a voľného času: najradšej by pracovali bez nadčasov a nočných služieb, chcú dlhé voľná, kariérne vlny, viac prestávok, sickdays, nonstop spojenie s blízkymi – mobilný telefón neustále pri sebe... Je za spoločenskú zodpovednosť zamestnávateľa, za ochranu životného prostredia, za rozvoj technológií a uprednostňuje nové formy vzdelávania.

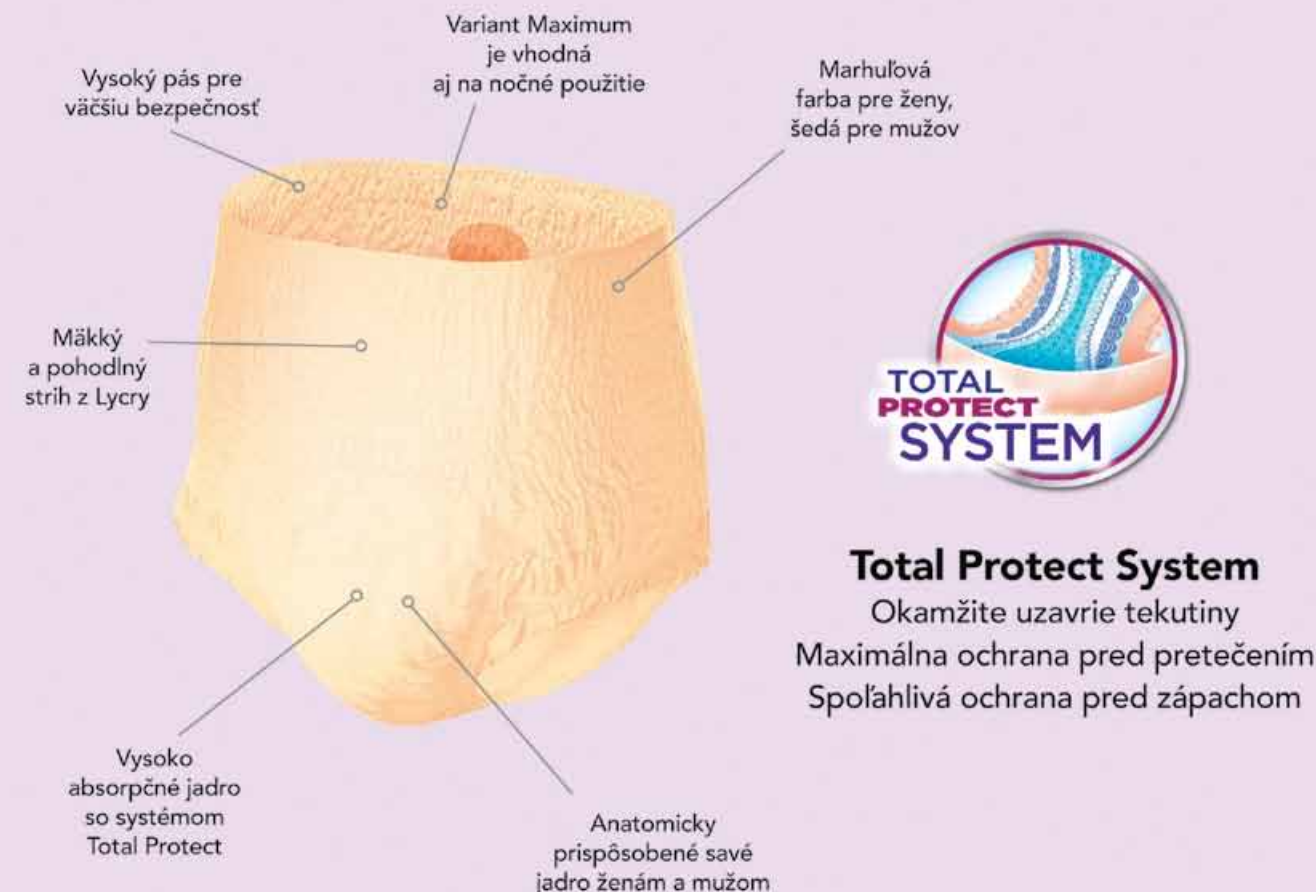
V sociálnych službách a v dlhodobej starostlivosti o odkázaných nebudeme mať inú šancu, len sa prispôbiť podmienkam mladej generácie, lebo ani Ukrajinci ani iní cudzinci nás nezachránia. Je to veľká výzva nielen pre Českú republiku a Slovensko, ale pre celú Európu.

Ing. Daniela Lusková, MPA, MHA
Riaditeľka domova u Biřčky, viceprezidentka APSS ČR

HĽADÁTE SPOĽAHLIVÉ RIEŠENIE STREDNEJ AŽ ŤAŽKEJ INKONTINENCIE?

Natahovacie nohavičky Depend® Super a Maximum

Total Protect System

Okamžite uzavrie tekutiny
Maximálna ochrana pred pretečením
Spoľahlivá ochrana pred zápachom

Názov výrobku	Absorpcia (ml)	Obvod bokov (cm)
Depend Super S/M pre ženy	1 360	70–105
Depend Super L pre ženy	1 360	95–130
Depend Super XL ženy	1 360	120–150
Depend Maximum S/M pre ženy	1 900	70–105
Depend Maximum L pre ženy	1 900	95–130
Depend Maximum XL pre ženy	1 900	120–150
Depend Super S/M pre mužov	1 360	70–105
Depend Super L/XL pre mužov	1 360	95–150
Depend Maximum S/M pre mužov	1 900	70–105
Depend Maximum L/XL pre mužov	1 900	95–150

Viac informácií u obchodného zástupcu.

www.depend.sk

VYŠŠIA ÚROVEŇ HYDRATÁCIE

pramenitá voda + KOLAGÉN

Krásne spojenie chutí obľúbeného ovocia
a kvetov v pramenitej vode
so 100 % prírodným kolagénom.

69,5 kJ/16,4 kcal
na 100 ml

PRÍRODNÝ
KOLAGÉN

NOVINKA
od Lucky

VIAC INFO
TU

www.lucka.sk

Lucka
Tvoj vodný anjel

